

Slovenska

Slovenska

IZVAZI
izvozna

družba

Letno poročilo 1999

SLOVENSKA
IZVOZNA
DRUŽBA

Družba
za zavarovanje
in financiranje
izvoza
Slovenije, d.d.,
Ljubljana

Letno poročilo 1999

Firma:
Slovenska izvozna družba,
družba za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije,
d.d., Ljubljana

Naslov:
Ulica Osojpine Turnograjske 6,
1000 Ljubljana, Slovenija

Telefoni:
+386/1/ 200 75 00

Področje zavarovanja:
+386/1/ 200 75 40, 200 75 10

Področje financiranja in garancij:
+386/1/ 200 75 30, 200 75 33

Telefaks:
+386/1/ 200 75 75

E-pošta:
info.sid@sid.gov.si

Domača stran:
<http://www.sid.si>

Pooblaščen revizor:

PRICEWATERHOUSECOOPERS, d.d.
Parmova 53
1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386/1/ 175 01 00
fax: +386/1/ 175 01 09

Na podlagi 16. in 18. člena zakona o družbi za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije (Ur. L. RS, št. 32/92, 37/95, 34/96, 31/97 in 99/99) ter 20. člena statuta Slovenske izvozne družbe, d.d., Ljubljana, se za letni obračun in revizijo računovodskih izkazov družbe uporabljajo predpisi, ki veljajo za banke. Letno poročilo sprejme skupščina družbe na predlog uprave, mnenje o njem pada razdorni svet, družba pa o svojem postavljanju poroča tudi Državnemu zboru Republike Slovenije.

Letno poročilo SID, d.d., Ljubljana za leto 1999, ki je njeno sedmo letno poročilo po ustanovitvi družbe 22.10.1992, vključuje poslovno poročilo SID in računovodske izkaze družbe s komentarjem za finančno leto 1999, ki je bilo zaključeno 31.12.1999 ter bilo sprejeto na 10. redni skupščini družbe. Računovodske izkaze družbe je revidirala revizijska družba PRICEWATERHOUSECOOPERS, d.d., in o tem izdala pozitivno mnenje.

Vsebina

Nagovor uprave	5
Poslanstvo Slovenske izvozne družbe, d.d., Ljubljana	7
Organizacijska shema SID	8
Svetovno gospodarstvo	10
Slovensko gospodarstvo	14
▶ I. Slovenska izvozna družba - uvod	20
▶ II. Poudarki iz poročila o poslovanju SID za leto 1999	22
▶ III. Zavarovanje	25
III.1 Zavarovanje pred kratkoročnimi komercialnimi tiskmi	26
III.2 Zavarovanje pred nekomercialnimi in srednjeročnimi komercialnimi ter drugimi nemarketabilnimi tiskmi	28
▶ IV. Financiranje	32
▶ V. Garancije	34
▶ VI. Posli po pooblastilu	36
▶ VII. Druge aktivnosti SID	37
VII.1 Sodelovanje z državnimi in drugimi organi	37
VII.2 Mednarodno sodelovanje	40
VII.3 Marketing	41
VII.4 Anкета med slovenskimi izvozniki	41
VII.4 Bonitetna služba	42
VII.5 Informacijski sistem	42
VII.6 Poslovni prostori	43
VII.7 Kadri	44
Računovodski izkazi s pojasnili	46
Mnenje pooblaščenega revizorja	55
Storitve SID	priloga

Nagovor uprave

Spoštovani,

Poslovno leto 1999 je bilo še eno dinamično leto v razvoju Slovenske izvozne družbe.

Z rastijo obsega poslovanja na obeh glavnih področjih, to je zavarovanju in financiranju izvoznih poslov, je Slovenska izvozna družba urednicevala svoje temeljno poslanstvo, to je "pospeševanje izvoza in zagotavljanje konkurenčnih pogojev nastopanja slovenskih podjetij na tujih trgih".

Strategija razvoja Slovenske izvozne družbe, ki sta jo sprejela uprava in nadzorni svet družbe, kot glavne cilje opredeljuje:

- nadaljnjo rast obsega in kvalitete storitev Slovenske izvozne družbe;
- specializacijo na področju kreditnega zavarovanja;
- postopno privatizacijo državnega deleža v družbi;
- nadaljnjo harmonizacijo sistema zavarovanja in financiranja izvoza v Republiki Sloveniji.

Strategija razvoja SID se je z doseženimi rezultati v lanskem letu v celoti potrdila.

SID, d.d., Ljubljana je tudi v letu 1999 poslovala uspešno, saj je bistveno povečala obseg poslovanja in realizirala načrtovani dobiček.

Slovenska izvozna družba je tako v lanskem letu zavarovala že dobrih 7 odstotkov slovenskega izvoza in uspešno širila ponudbo storitev tudi z uvedbo financiranja izvoza v tujih valutah.

Slovenska izvozna družba vsaki dve leti izvede obširno anketo med svojimi poslovnimi partnerji - izvoznimi podjetji. Rezultati ankete iz jeseni 1999 v celoti potrjujejo ugotovitve o razvoju Slovenske izvozne družbe ter glede na dosežen ugled in položaj družbe med izvoznimi podjetji nalagajo vsem, predvsem pa vodstvu in zaposlenim v Slovenski izvozni družbi ter "državi", veliko odgovornost in obveznost za poslovanje Slovenske izvozne družbe v naprej.

Vlada Republike Slovenije, kot predstavnica večinskega lastnika, je potrdila strategijo razvoja Slovenske izvozne družbe in že začela s potrebnimi aktivnostmi za začetek privatizacije njenega deleža potencialnim ključnim investitorjem.

Spremenjena lastniška struktura ne bo samo golo usklajevanje z "evropskim redom" na tem področju, ampak tudi nova možnost in priložnost za obstojecje in nove lastnike ter poslovne partnerje Slovenske izvozne družbe.

Dosedanji razvoj Slovenske izvozne družbe, predvsem na področju razvoja specializiranih zavarovalniških in bančnih storitev, rasti obsega poslovanja in njenega mednarodnega sodelovanja (v Bernski uniji), zagotavlja realne možnosti za urednicevanje njenih ciljev in doseganje ugodnih poslovnih rezultatov tudi v prihodnje. Se posebej, ker vključevanje v mednarodno trgovino in druge oblike sodelovanja postaja pogoj uspešnosti in nadaljnjega razvoja večine slovenskih podjetij.

Marian Kramar
Predsednik uprave

Poslanstvo Slovenske izvozne družbe, d.d., Ljubljana:

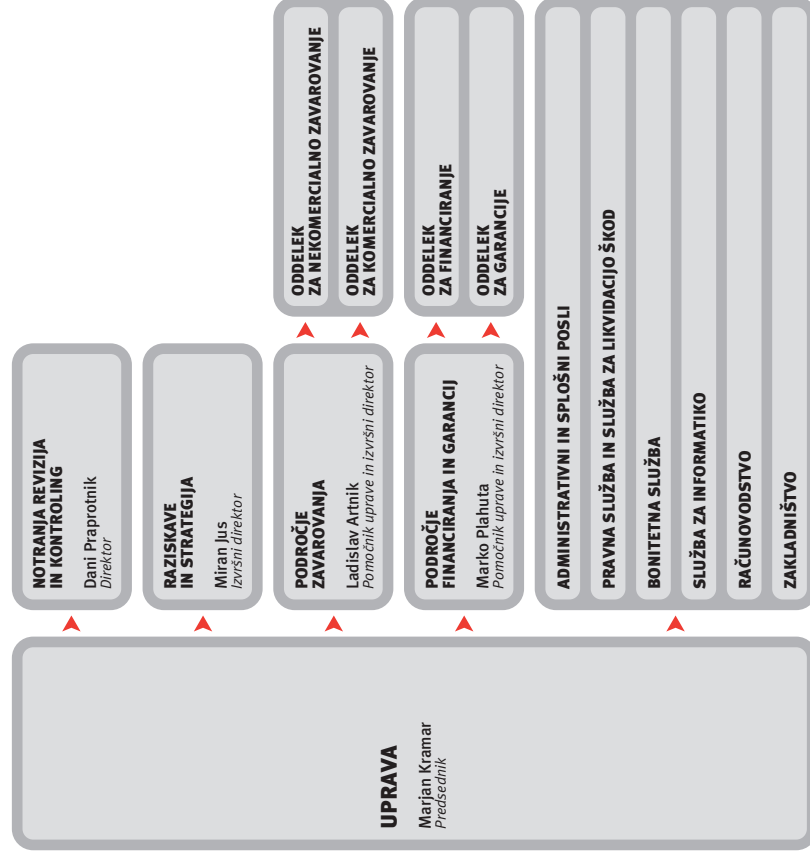
Pospješevanje izvoza
in zagotavljanje konkurenčnih pogojev
nastopanja slovenskih podjetij
na tujih trgih

"Družba za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije je finančna organizacija za zavarovanje in financiranje izvoznih poslov ter za opravljanje drugih poslov, s katerimi se spodbuja in pospešuje ekonomske odnose s tujino." (drugi odstavek 2. člena zakona o družbi za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije, Ur.l. RS, št. 32/92, 37/95, 34/96, 31/97 in 99/99).

Temeljne dejavnosti
SID, d.d., Ljubljana
so predvsem:

- zavarovanje izvoznih kreditov in investicij v tujini pred nekomercialnimi riziki
- zavarovanje srednjeročnih izvoznih kreditov pred komercialnimi riziki
- zavarovanje pred tečajnimi riziki
- zavarovanje kratkoročnih izvoznih kreditov in domačih terjatev pred komercialnimi riziki
- financiranje izvoza
- izdajanje garancij

Organizacijska shema SID

Skupščina družbe

mag. Simon Oblak - predsednik
svetovalec uprave LEK d.d., Ljubljana

Ludvik Hribar - namestnik predsednika
generalni direktor RUDIS, d.d.

Uprava

Marjan Kramar - predsednik

Nadzorni svet družbe

1. mag. Voljka Ravbar - predsednica
državna sekretarka, *Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj*
2. mag. Branko Sušterič - namestnik predsednice
direktor, *Nika bozno posredniška hiša, d.d., Ljubljana*
3. Milojka Kolar
državna sekretarka, *Ministrstvo za finance*
4. Janez Lotrič
predsednik uprave, *Petrol, d.d., Ljubljana*
5. dr. Mojmir Mrak
izredni profesor, *Fakulteta za družbene vede, Ljubljana*
6. dr. Boris Suštar
državni sekretar, *Ministrstvo za gospodarske dejavnosti*
7. Janez Vuk
svetovalec Vlade Republike Slovenije

Komisija za pospeševanje izvoza

1. Renata Vitez, predsednica komisije (od 20.05.1999)
državna sekretarka, *Ministrstvo za gospodarske dejavnosti*
(do 20.5.1999 Metod Dragomir, minister, *Ministrstvo za gospodarske dejavnosti*)
2. mag. Voljka Ravbar
državna sekretarka, *Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj*
3. mag. Valter Reščič
državni sekretar, *Ministrstvo za finance*
4. mag. Janez Košak
viceguverner, *Banka Slovenije*
5. Marta Kos, podpredsednica, *Gospodarska zbornica Slovenije (od 9.3.2000)*
(do 9.3.2000 mag. Cveto Stantič, podpredsednik, *Gospodarska zbornica Slovenije*)
6. Voljko Volk (od 21.1.1999)
generalni sekretar, *Ministrstvo za zunanje zadeve*

Svetovno gospodarstvo

Svetovno gospodarstvo je po skromni rasti v letu 1998 kot kaže na poti okrevanja. Rast svetovnega bruto domačega proizvoda (BDP), ki je leta 1999 znašala 3 odstotke in svetovne trgovine (4,2 odstotka), je preseгла prvotne napovedi in bo po predvidevanjih IMF leta 2000 znašala 3,5 odstotka, medtem, ko naj bi se svetovna trgovina zahvaljujoč večjemu uvozu in izvozu novoindustrializiranih držav povečala za 6,2 odstotka. Razvite države so v obdobju stabilnih cen, inflacija se znižuje tudi v večini drugih držav zaradi splošnega prepračanja, da je visoka inflacija največja ovira gospodarskemu razvoju. Če upoštevamo nizko inflacijo (2,7 odstotka v ZDA, 1,7 odstotka v Evropski uniji (EU) in znižanje cen na Japonskem in v nekaterih drugih državah), po drugi strani pa smo priča gospodarskemu oživljanju in višanju cen surovin ter nafte, inflacija leta 2000 sicer ne bo manjša, ameriška in evropska centralna banka pa ji verjetno tudi ne bosta pustili možnosti za večjo rast. Tako naj bi kratkoročne obrestne mere v Evropi in Severni Ameriki v letu 2000 še narasčale. V zvezi z doseženo nizko inflacijo se pojavljajo vprašanja, kako voditi politiko plač in obrestnih mer, da ob zagotavljanju gospodarske stabilnosti še ostanejo stimulative. Posebno vprašanje je tudi nezadržna rast cen delnic, ki rastejo v nebo. Možne negativne posledice take rasti so bile na primer že občutene pri azijski krizi.

Gospodarska rast in strožji nadzor nad javnimi financami se odražata v proračunskih presežkih in zmanjševanju akumuliranih javnofinancijskih primanjkljajev. Tako bo letos predvidoma polovica razvitih držav ustvarila proračunske presežke. Izjema je Japonska, ki bo s spodbujevalnimi ukrepi za višjo gospodarsko rast povečala proračunski primanjkljaj na 10 odstotkov BDP. Proračunska disciplina se na primer obrestuje Braziliji, ki zmanjšuje javni dolg, kar z drugimi ukrepi oživlja zaupanje gospodarstvenikov, povečuje tuje investicije in zmanjšuje rizičnost poslovanja. Letos naj bi novoindustrializirane države prejele neto 190 milijard USD tujega zasebnega kapitala, od katerega bo okoli 110 milijard v obliki neposrednih investicij. Največji delež bo usmerjen v latinsko Ameriko, znotraj regije pa v Brazilijo. Ali ga bodo novoindustrializirane države pričakale pripravljene na podlagi izkušeni preživetih kriz, je še vprašanje.

Cena nafte, ki se je konec leta 1999 glede na leto prej praktično potrojila in je dosegla najvišjo raven od časov zailvske vojne leta 1991, predstavlja določeno presenečenje. Mednarodna agencija za energijo že opozarja, da se zaloge nafte zmanjšujejo, sedanja cena, ki presega 30 USD za sod, pa tudi samim proizvajalkam dolgoročno prinaša negativne posledice. Dogovor o omejitvah črpanja velja do aprila 2000, takrat pa OPEC tvega, da se bodo v primeru spremenjenega dogovora začela prizadevanja za povečanje deležev posameznih proizvajalk, kar bo lahko imelo za posledico večji padec cen od predvidene.

Nekateri si bodo oddahnil ob prvih znakih zmanjšanja gospodarske rasti v ZDA, ki ga sicer napovedujejo že več let, vendar pa gre ameriško gospodarstvo v leto 2000 z napovedano štiri odstotno rastjo. Povečanje produktivnosti v letu 1999 za 2,9 odstotka je blazilo vpliv pritiska na plače in inflacijo, ki jo hkrati spodbuja dvig cen surovin. Nekateri črnogledi sicer primerjajo položaj ameriškega gospodarstva s položajem pred veliko krizo leta 1929. V obeh primerih so bile cene delnic visoke, še posebej problematično pa naj bi bilo zadolževanje zaradi nakupa delnic. Za nekatere strokovnjake bodo neutemeljeno visoke cene delnic, negativno varčevanje prebivalstva, visoka vrednost USD in financiranje vedno večjega primanjkljaja tekoče bilance, ki se bliža 4, odstotkom BDP, morali vplivati na upočasnitev ameriške rasti. Ali bo to zmanjšanje lahko nadoknadila rast na Japonskem in v Evropi pa je vprašljivo. Če se to ne bo zgodilo, bodo posledice najbolj občutljive okrevajoče azijske in latinskoameriške države.

Rast BDP v Zahodni Evropi ter v EU je za leto 2000 napovedana na ravni treh odstotkov, kar je za odstotek več kot leta 1999, pri čemer sta Nemčija in Italija med počasnejšimi. Po napovedih OECD se bo realna rast uvoza v državah EU leta 2000 povečala za 5,9 odstotka (v Nemčiji za 5,1 odstotka in v Italiji za 6 odstotkov). Pri tem je Evropska centralna banka kljub še visoki nezaposlenosti zaskrbljena zaradi možnosti inflacije in zato redno viša ključno obrestno mero, (februarija 2000 na 3,25 odstotka). S politiko obrestnih mer naj bi tako krepila položaj EUR do USD in nadzirala rast cen pod dogovorjenima dvema odstotkoma. Trenutna stopnja inflacije v EU se sicer giblje na ravni skoraj 1,7 odstotka, pri čemer gre o,6 odstotka na račun povišanja cen nafte. Tudi izven področja EUR so v Evropi gibanja pretežno pozitivna, ob pomoči ukrepov monetarnih in fiskalnih politik.

Leta 1999 so tuje neposredne investicije po podatkih UNCTAD dosegle 827 milijard USD, kar je za četrtino več kot leto prej (zlasti zahvaljujoč nakupom in združevanjem podjetij). Največji investitor je bila Velika Britanija, pred ZDA, ki so največji prejemnik. Nakup Mannesmanna je na široko odprl vrata spremembam v Evropi s tem, da se je začel postavljati na prvo mesto zaslužek kapitala, šele na drugo pa socialno partnerstvo. Nemaška vlada namerava ukiniti davek na razliko med knjižno in tržno vrednostjo delnic ter s tem spodbuditi trgovanje. Velike banke bodo verjetno začele prodajati svoje lastniške deleže v podjetjih, s čimer bodo njihova vodstva izpostavile pritisku drugih delničarjev, kar morda pomeni pot k slabitvi naveze socialnega partnerstva med državo, banko, podjetjem in sindikatom. Čeprav lahko to po ameriškem in delno britanskem zgledu vodi k nižji brezposelnosti in višjemu standardu, je vprašanje, ali je evropski volivec pripravljen to zamenjati za že doseženo stopnjo socialne varnosti in drugih življenjskih kvalitiet, povezanih s proračunsko potrošnjo. Že mobilnost evropske delovne sile ni primerljiva z ameriško.

V Srednji Evropi beležijo Slovenija, Madžarska in Poljska hitrejšo gospodarsko rast kot Češka in Slovaška, ob čeprav padajoči, vendar še vedno višji stopnji inflacije. Počasnejša gospodarska rast Češke in Slovaške je posledica nujne restriktivne fiskalne politike, ki jo bo verjetno morala sprejeti glede na proračunski primanjkljaj in primanjkljaj tekočega računa tudi Poljska. Trgovinski primanjkljaji v državah Srednje Evrope ne naraščajo več, kar bo hkrati z večjo proizvodnjo vplivalo na realno apreciacijo njihovih valut. Rast izvoza in uvoza bo verjetno leta 2000 preseгла šest odstotkov, pri čemer bo še naprej prednjačila Madžarska. Vpliv ruske finančne krize je kot kaže presežen, srednjeevropskim državam pa se obeta obdobje stabilnejšega razvoja in izboljšanje že sedaj relativno dobrih ocen rizičnosti.

Manj optimistične so napovedi za IV Evropo. Bolgariji se po stagmaciji proizvodnje v letu 1999 obeta 2,5 odstotna rast, Romunija pa naj bi po večletni recesiji v letu 2000 beležila eno-odstotno rast ob prepolovljeni, vendar še vedno z odstotni inflaciji. Politične spremembe na Hrvaškem bodo sčasoma to državo ponovno čvrsteje integrirale v mednarodno skupnost in kažejo na možnosti, da se začne z ustvarjanjem pogojev za kasnejše oživljanje gospodarstva, pri čemer bodo ob ohranjenem industrijskem sektorju poseben problem notranja in zunanja zadolženost ter neugodne plačilbilančne razmere. BiH je ob siceršnji razdeljenosti in ob pomoči mednarodne skupnosti počasni tudi na poti k razvoju, večji napredek pa bo v regiji možen le ob spremembi politike ali režima v Beogradu. Negotovosti v BiH in na Kosovu se je pridružil še spor znotraj ZRJ med Srbijo in Crno goro, ki se previdno odteplja od kolapsa in neizhodnih razmer v ZRJ, kakršna je sedaj, pri čemer je proces še vedno precej negotov. Stabilnejše pogoje poslovanja bodo preprečevali tudi visoki primanjkljaji na tekočih računih držav regije. V povprečju presega jo visoki 7 odstotkov BDP, solventnost južnih balkanskih držav (BiH, Makedonije, Albanije) pa

Slovensko gospodarstvo v letu 1999

Slovenski bruto domači proizvod (BDP) od leta 1993 narašča po več kot 4-odstotni povprečni letni stopnji, kar je imelo med drugim tudi pozitiven vpliv na zmanjševanje zaostanka gospodarske razvitosti Slovenije za državami Evropske unije (EU). BDP na prebivalca je v Sloveniji leta 1999 znašal 10.078 USD, merjen po kupni moči pa kar 15.060 USD. Medtem ko je raven slovenskega BDP na prebivalca po kupni moči leta 1995 znašala 65 odstotkov povprečne ravni v EU, je širi leta za tem dosegla že 69 odstotkov, kar pomeni, da je po tem pokazatelju gospodarske razvitosti Slovenija že prehitela gospodarsko najmanj razvito državo članico EU in se močno približala Portugalski, s tem pa je tudi udrila svoj položaj po gospodarski razvitosti najspuščajše med srednjeevropskimi kandidatkami za članstvo v EU.

Gospodarske dosežke Slovenije je lani po rednem obisku pozitivno ocenil tudi Mednarodni monetarni sklad, ki je ugotovil, da ima Slovenija delujoče tržno gospodarstvo, relativno stabilno makroekonomsko okolje, najvišjo življenjsko raven ter najvišjo oceno varnosti naložb med tranzicijskimi državami in je med najspuščajšimi kandidatkami za članstvo v EU ob njeni morebitni širitvi. Tudi pospešeno izvajanje strukturnih reform, v preteklih letih ocenjeno kot prepočasno in premalo učinkovito, je bilo označeno kot pozitiven premik naprej, s poudarkom na vplivu začetka veljave Evropskega asociacijskega sporazuma z EU, uvedbe davka na dodano vrednost, sprejetja novega zakona o deviznem poslovanju, ki je močno spodil omejitve kapitalskih tokov ter sprejetja vrste drugih zakonov, predvsem zakona o pokojninski reformi. Med pomanjkljivostmi pa je IMF opozoril predvsem na premalo fleksibilen trg delovne sile, premajhno razvitost bančnega in finančnega sektorja ter nejasnosti glede nadaljnje privatizacije podjetij in bank.

Gospodarska rast

Statistični urad Republike Slovenije ocenjuje, da je bila gospodarska rast lani 4,9-odstotna, kar je za en odstotek več kot leta 1998, ko je znašala 3,9 odstotka. Medtem ko je Slovenija do vključno leta 1998 dosegala gospodarsko rast v pogojih makroekonomske stabilnosti, je bilo precejšnje povečanje BDP lani doseženo ob poslabšanju zunanjega ravnovesja. Na to so vplivali bistveno drugačni pogoji gospodarjenja v letu 1999, ki so jih na eni strani zaznamovale spremembe v domačem okolju, spodbujene predvsem s spremembami v davčnem sistemu (uvedba DDV) in povečanje zadolževanja prebivalstva, na drugi strani pa so na to vplivale tudi spremembe v zunanjem okolju, predvsem upočasnitev gospodarske rasti na najpomembnejših izvoznih trgih, recesija na Hrvaškem in gospodarska kriza v Rusiji, poleg tega pa tudi krepitev ameriškega dolarja na mednarodnih deviznih trgih in rast cen nafte ter drugih primarnih proizvodov v drugi polovici leta 1999. Vloga glavnega spodbujevalca gospodarske rasti je lani prevzelo domače povpraševanje, spodbujeno s pričakovani pred uvedbo DDV in močno investicijsko dejavnostjo, hkrati pa se je kot posledica sprememb v strukturi izvožno-uvoznih tokov, ki so v precejšnji meri trajnejšega značaja (na primer zmanjšana prodaja v brezcarinskih prodajalnah, manjši dohodki od igralništva, večji izdatki za potovanja v tujino), močno povečal primarni ključ na tekočem računu plačilne bilance, kar se je zgodilo praktično prvič po osamosvojitvi Slovenije.

Četrtna dinamika rasti dodane vrednosti kaže na izjemno povečanje zlasti v drugem četrtletju (6,4 odstotka na letni ravni), ko sta trgovina in gradbeništvo zabeležila najvišje realne stopnje rasti (16 odstotkov oziroma 22,6 odstotka), rast gradbeništva pa se je nadaljevala tudi v tretjem četrtletju in je bila povezana z živahno investicijsko dejavnostjo, ki je bila v okviru domačega povpraševanja lani najbolj dinamična aktivnost. Dodana vrednost v predelovalnih dejavnostih se je v prvih devetih mesecih realno povečala le za 2 odstotka, sorazmerno skromni rezultati (obseg proizvodnje je

na letni ravni celo stagniral) pa so bili v veliki meri povezani z manjšimi izvoznimi povpraševanji zaradi spremenjenih zunanjih dejavnikov. Izvoz blaga se je lani realno povečal le za 3,9 odstotka, medtem ko se je blagovni uvoz, spodbujen predvsem z uvozom investicijske opreme in v manjši meri z uvozom repmateriala in blaga za široko porabo, realno povečal za 8,2 odstotka.

Tabela 1:
Gospodarska gibanja
v Sloveniji

	1997	1998	1999	2000*
Bruto domači proizvod (BDP), v mio USD	18.206	19.523	20.011*	21.689
Realna letna stopnja rasti BDP, v %	4,6	3,9	4,9*	4,0
BDP na prebivalca, v USD	9.163	9.847	10.078*	10.958
Stopnja registrirane brezposelnosti, v %	14,4	14,5	13,6	12,5
Realna letna stopnja rasti plač, v %	2,4	1,6	3,3	2,5
Produktivnost dela, v %	5,1	3,9	3,3*	3,2
Letna stopnja inflacije (konec leta), v %	8,8	6,5	8,0	4,0
Blagovni izvoz (FOB), v mio USD	8.369	9.051	8.546	
Blagovni uvoz (CIF), v mio USD	9.366	10.111	9.954	
Saldo tekočega računa, v mio USD	37	-4	-581	-350
Devizne rezerve (konec leta), v mio USD	4.377	4.782	4.403	
Skupni zunanji dolg, v mio USD	4.176	4.959	5.491	
Stopnja servisiranja dolga, v %	8,5	13,2	7,7	
Povprečni menjalni tečaj, SIT:DEM	92,12	94,41	99,00	104,40

* Ocena

Viri: Statistični urad RS, Banka Slovenije, UMAR

Cene, plače in zaposlenost

Po ugodnih inflacijskih gibanjih v prvi polovici leta, ko so se cene življenjskih potrebščin (CPI) povečale za 2,7 odstotka, je inflacija po uvedbi DDV začela hitreje naraščati in je v prvih treh mesecih po uvedbi DDV znašala 3,4 odstotka. Učinek uvedbe DDV na rast cen je bil celo nekoliko manjši od pričakovanega, kar je opozorilo na pozitiven vpliv naraščajoče konkurence na domačem trgu, vendar pa se je med dejavniki zviševanja inflacije okrepil vpliv rasti cen nafte, tako da se je inflacija na letni ravni decembra povzpela na 8 odstotkov. Ugodna cenovna gibanja v prvi polovici leta pa so vplivala na to, da je bila povprečna letna stopnja inflacije lani nižja kot v letu 1998 (7,9 odstotka) in je dosegla 6,1 odstotka. Zaradi višjih cen elektrike in naftnih derivatov so v drugi polovici leta začele rasti tudi cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih (uvedba DDV na PPI ni neposredno vplivala), ki so se leta 1999 v povprečju povečale za 2,1 odstotka, decembra pa so bile glede na december 1998 višje za 3,5 odstotka.

Medtem ko je zaposlenost v preteklih letih stagnirala ali celo upadala, je prišlo lani na tem področju do pozitivnih premikov, saj se je zaposlenost (po statistiki nacionalnih računov) lani povečala za okoli 0,5 odstotka. Zajetje brezposelnih oseb, vključenih v javna dela, med zaposlene, je k rasti števila delovno aktivnih prispevalo približno eno četrtino, povečanje zaposlenosti zaradi dinamične gospodarske aktivnosti pa je bilo opazno predvsem v dejavnostih trgovine, gostinstva, prometa in gradbeništva. Število registrirano brezposelnih se je lani v povprečju zmanjšalo za 5,6 odstotka, tako da je bila povprečna letna stopnja registrirane brezposelnosti za skoraj eno odstotno točko nižja kot v letu 1998 (14,5 odstotka) in je dosegla 13,6 odstotka (po mednarodni metodologiji ILO je stopnja brezposelnosti leta 1999 v Sloveniji znašala okoli 7,4 odstotka).

Bruto plača na zaposlenega se je v letu 1999 realno povečala za 3,3 odstotka in je v povprečju znašala 173.246 tolarjev (953 USD). Rast realnih plač v javnem sektorju (okoli 3,7 odstotka) je bila po realni stagnaciji v letu 1998 lani hitrejša kot v zasebnem

Javne finance, denar, bančništvo in zavarovalništvo

sektorju (okoli 3,2-odstotna rast). K razmeroma visoki rasti plač v primerjavi z letom 1998 (1,6 odstotka) in uradno napovedjo za leto 1999 (2 odstotka) pa niso toliko prispevale plače v javnem sektorju, ki predstavljajo približno četrtino in skupni masi plač, temveč predvsem visoka izplačila v zasebnem sektorju gospodarstva v zadnjih dveh mesecih leta, kot posledica ugodnih poslovnih rezultatov.

V juliju 1999 je bil uveden sistem davka na dodano vrednost in trošarin. Poleg DDV so bili v juliju sprejeti tudi zakoni, ki urejajo obveznost in plačevanje davka od prometa nepremičnin, prometa zavarovalnih poslov (tega davka se med drugim ne plačuje od zavarovani izvoznih kreditov in pozavarovanj) in iger na srečo, ki tudi sicer niso obdavčeni z davkom na dodano vrednost. S spremembo zakona o davku na bilančno vsoto bank in hranilnic pa je bila lani povečana davčna stopnja od 2 na 3 odstotke.

Po predhodni oceni Ministrstva za finance so bili javnofinančni prihodki leta 1999 višji od pričakovanih, kar je bilo predvsem posledica nadpovprečnih prihodkov od prometnih davkov v prvi polovici leta, velikih prilivov iz naslova poračuna prometnih davkov za pretekla obdobja v drugi polovici leta in nadpovprečnih dohodkov od trošarin. Nekoliko višji od predvidenih pa so bili tudi celotni javnofinančni izdatki (zaradi večjih odhodkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, proračunov občin in odhodkov za obvezno zdravstveno zavarovanje). Javnofinančni prihodki so po predhodni oceni lani tako dosegli 44,2 odstotka ocenjenega BDP v letu 1999, javnofinančni odhodki pa 44,8 odstotka. Predhodna ocena javnofinančnega primanjkljaja v letu 1999 tako znaša 0,6 odstotka BDP, kar predstavlja izboljšanje glede na leto 1998 (za 0,8 odstotka).

Denarni agregat M3 kot bližnji cilj denarne politike Banke Slovenije se je v letu 1999 povečal za 16 odstotkov (leta 1998 za 21,2 odstotka), kar je bilo na spodnji meji območja zastavljene cilja za leto 1999 (16 do 24 odstotkov). K rasti M3 so največ prispevale domače naložbe bančnega sektorja, ki so se v primerjavi z letom 1998 nekoliko zmanjšale, v okviru tega se je ponudba M3 preko kreditiranja gospodarstva zmanjšala, ponudba M3 preko kreditiranja prebivalstva pa močno povečala. Zaradi plačilbilančnih odливov se je rast neto tuje aktive lani prekinila, tako da je se ponudba M3 preko neto tuje aktive lani nekoliko zmanjšala. Konec leta 1999 je bilo stanje kreditov realno za 13,6 odstotka višje kot konec leta 1998, močno so se povečali predvsem krediti prebivalstvu in državi, medtem ko je strukturni delež domačih posojil gospodarstvu zaradi relativno počasnejše rasti lani upadel. Podjetja so se v letu 1999 močneje zadolževala v tujini, in to zaradi ugodnejših kreditnih pogojev in ukinitve obveznih depozitov ob najemanju posojil v tujini.

Slovenski bančni sistem je decembra 1999 obsegal 25 bank, šest hranilnic in 68 hranilno-kreditnih služb. Med bankami jih je bilo 11 v popolni domači lasti, devet v večinski domači lasti in pet v popolni ali večinski lasti tujih oseb. Visoka kreditna aktivnost bank v lanskem letu je ugodno vplivala na rast skupne bilančne vsote slovenskega bančnega sistema, ki je po nerevidiranih podatkih konec leta 1998 znašala 2.710,9 milijarde SIT ali realno za 6,8 odstotka več kot konec leta 1998. Tržni delež hranilnic in hranilno-kreditnih služb (gledano na bilančno vsoto) je predstavljal le 2,1 odstotka, tržni delež obeh bank v državni lasti, ki še čakata na privatizacijo, pa skoraj 40 odstotkov. Sedem največjih slovenskih bank je konec leta 1999 obvladvalo skoraj 74 odstotkov slovenskega bančnega trga. Februarja 1999 je začel veljati novi zakon o bančništvu, ki ureja ustanovitve bank in hranilnic, njihovo poslovanje in nadzor. Zakon je usklajen z evropskimi bančnimi direktivami in s temeljnimi načeli za zdravo poslovanje in učinkovit bančni nadzor, vzpostavil pa je tudi popolno nacionalno

obravnavo tako za ustanovitev banke kakor tudi za pridobitev deležev tujcev v slovenskih bankah. Možnost odpranja podružnic tujih bank, kar je tudi posledica asociacijskega sporazuma z EU, naj bi pripomogla k racionalizaciji poslovanja obstoječih bank in k povečanju konkurence na bančnem trgu. V letu 1999 je to možnost izkoristila avstrijska Kaertner Sparkasse AG iz Celovca. Lani pa je bila prvič po petih letih ustanovljena tudi nova banka, ki je tudi v tuji lasti.

V slovenskem zavarovalnem prostoru je konec leta 1999 delovalo 15 zavarovalnic (12 zavarovalnic, ki opravljajo zavarovalne posle in tri zavarovalnice, ki opravljajo pozavarovalne posle), Slovenska izvozna družba, Jedrski pool in Slovensko zavarovalno združenje. Poslovanje slovenskih zavarovalnic je bilo tudi leta 1999 ugodno, saj so se bruto obratovane premije tega leta povečale sicer manj kot leto prej, vendar je rast lani vseeno presegala 11 odstotkov; ob ugodnih rezultatih zavarovanja rastejo med drugim precej hitro zlasti življenjska zavarovanja. Od 15 zavarovalnic jih je 12 v popolni domači lasti, tri pa so v večinski lasti tujih oseb.

Največja zavarovalnica pokriva 44 odstotkov, največje tri pa skupaj 67,5 odstotka zavarovalnega trga. V razmerju do BDP dosegajo finančne naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic 5 odstotkov. V začetku leta 2000 sta bila sprejeta nov zakon o zavarovalništvu, ki je nadomestil stari zakon iz leta 1994, in novi zakon o lastniškem preoblikovanju zavarovalnic, ki se imajo v svojih bilancah tudi družbeni kapital. Nov zakon o zavarovalništvu predstavlja usklajitev slovenskega zavarovalno-pravnega reda s pravnim redom EU, sprejeta je popolna liberalizacija zavarovalniških storitev, nov zakon pa tudi opredeljuje pogoje ustanovitve in delovanja zavarovalnic, uvaja ločitev življenjskih in premoženjskih zavarovanj, določa standarde varnega poslovanja in ureja nadzor zavarovalnic, ki ga opravlja Agencija za zavarovalni nadzor. Z uveljavitvijo zakona je poleg prostega ustanavljanja zavarovalnih in pozavarovalnih družb v tuji lasti omogočeno tudi ustanavljanje podružnic tujih zavarovalnic in tujih zavarovalnih zastopniških oziroma posredniških družb.

Gospodarski odnosi s tujino

Leto 1999 je zaznamovalo precejšnje naraščanje zunanjetrgovinskega primanjkljaja, ki je po predhodnih podatkih dosegel 1.156,7 milijona USD ali 381,8 milijona USD več kot v leta 1998. Glede na upočasnjeno gospodarsko rast v slovenskih najpomembnejših trgovinskih partnericah, poslabšanje pogojev menjave (uvozne cene so se povečale bolj kot izvozne) ter močnejšo domačo potrošnjo v letu 1999, je bilo povečanje blagovnega primanjkljaja sicer pričakovano, vendar pa realni stopnji rasti izvoza (3,9 odstotka) in uvoza (8,2 odstotka) kaže na gibanje zunanjetrgovinskih tokov celo pod pričakovanji.

Tabela 2:
Regionalna struktura
blagovne menjave

	IZVOZ		UVOZ		SALDO	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Evropska unija	5.928	5.650	7.017	6.830	-1.089	-1.180
od tega:						
- Nemčija	2.572	2.626	2.089	2.005	483	621
- Italija	1.255	1.176	1.697	1.674	-442	-498
- Francija	748	491	1.258	1.093	-510	-602
- Avstrija	621	623	802	800	-181	-177
Ostale razvite države	525	542	1.080	1.094	-555	-552
Hirvaška	815	671	432	444	383	227
CEFTA	608	622	778	844	-170	-222
Rusija	235	129	178	159	57	-30
...						
Skupaj	9.051	8.546	1.011	9.954	-1.060	-1.408

Vir: Bilten Banke Slovenije

Napovedi za leto 2000

znižalo (znašalo je 7,7 odstotka izvoznih prilivov), tako v primerjavi z letom 1998, ko je znašalo 13,2 odstotka izvoznih prilivov (relativno povečanje je bilo posledica predčasne odplačila dolga po obveznicah iz naslova dolga nekdanje SFRJ), kot tudi v primerjavi z letom 1997, ko je znašalo 8,5 odstotka.

Plačilbilančna gibanja so se odražala tudi v razmerah na deviznem trgu. V letu 1999 je slovenski tolar (SIT) realno depreciral do košare valut, kar je bila posledica krepitve USD na mednarodnih deviznih trgih in presežnega povpraševanja po devizah na domačem trgu ter uvedbe računov pravnih oseb v tuji valuti. Ob izboljšani cenovni konkurenčnosti se je stroškovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti lani v povprečju malo poslabšala, saj je bila kljub za izvoznike ugodnim tečajnim gibanjem in umirjeni rasti stroškov dela na zaposlenega rast produktivnosti dela lani precej skromna.

Indikatorji gospodarske aktivnosti in gospodarske klime v državah EU ter pričakovano postopno oživljanje nekaterih gospodarstev v IV Evropi napovedujejo krepitev gospodarske rasti v najpomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah Slovenije v letu 2000. Izboljšanje razmer v mednarodnem okolju za malo in odprto gospodarstvo ter njihov spodbuden vpliv na pospešitev slovenskega izvoza, bosta vplivala na krepitev vloge tujega povpraševanja kot dejavnika gospodarske rasti v letu 2000. Kljub temu pa bodo nekateri dejavniki zavirali še hitrejšo rast izvoza, predvsem negotovost glede oživljanja ruskega gospodarstva in nekaterih gospodarstev na ozemlju nekdanje Jugoslavije, poleg tega pa tudi prepočasen tehnološki razvoj in prestrukturiranje gospodarstva, kot osnova za doseganje večje konkurenčnosti v mednarodnem menli. Rast domačega povpraševanja se bo letos po nekaterih ocenah nekoliko umirila, še vedno pa bodo bruto investicije njena najbolj dinamična komponenta, kar je z razvojnega vidika ugodno. Na podlagi teh pričakovanj se ocena letošnje gospodarske rasti v Sloveniji v letu 2000 giblje okoli štirih odstotkov. Kljub predvideni hitrejši rasti izvoza v letu 2000 se blagovni primanjkljaj v letu 2000 verjetno ne bo znižal, saj bo uvoz verjetno naraščal še hitreje, in sicer zaradi pritiska dražje nafte in naftnih derivatov na svetovnih trgih, kakor tudi zaradi nadaljevanja trenda rasti uvoza investicijskih dobrin. Povprečna stopnja inflacije bo v letu 2000 verjetno najmanj enaka lanskej (6,2 odstotka), dodatni pritisk na rast cen pa bodo lahko predstavljale tudi cene nafte na svetovnih trgih.

Vrednosti izvozno-uvoznih tokov blaga v letu 1999, izražene v USD, ne dajejo povsem realne slike o dinamiki in obsegu blagovne menjave s tujino glede na leto 1998, saj se je dolar do evra lani okreplil za 16,8 odstotka, v evrih pa je bilo lani približno 67 odstotkov slovenske zunanjetrgovinske menjave. Zmanjšanje dolarskih vrednosti uvoza in izvoza zato ne pomeni nujno tudi realnega zmanjšanja nakupov v tujini in prodaje na tuje trge. Lani se je v regionalni strukturi izvoza predvsem zmanjšal delež Hrvaške in Rusije, okreplil pa se je delež EU, CEFTA in drugih razvitih držav (predvsem ZDA). V strukturi blagovne menjave po namenu pa je opazna predvsem krepitev izvoza reprodukcijanskega materiala in v manjši meri tudi investicijskih dobrin.

Precej pod pričakovanj je bil tudi lanski saldo storitvene bilance, ki je znašal 365,6 milijona USD ali 148,1 milijona USD manj kot v letu 1998, k temu pa je poleg manjšega neto deviznega priliva prispeval tudi povečan uvoz gradbenih storitev. Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance je v letu 1999 po predhodnih podatkih dosegel 581,4 milijona USD (leta 1998 je znašal le 3,8 milijona USD). Financiran je bil predvsem s povečanim zadolževanjem v tujini, saj je bil neto priliv tujih neposrednih in portfolio investicij (če izzamemo izdajo evroobveznic marca 1999 v višini 318 milijonov USD) v letu 1999 precej nižji kot v letu 1998. Močno se je povečalo predvsem zadolževanje zasebnega sektorja v tujini. Prilivi tujega kapitala na trg vrednostnih papirjev se v letu 1999 niso okreplili kljub milejšemu režimu omejevanja tujih finančnih investicij, ki je začel veljati z uveljavitvijo Asociacijskega sporazuma med Slovenijo in EU. Tudi tuje neposredne investicije so bile lani zelo skromne. Potem, ko se je priliv tujih neposrednih investicij po rekordnem prilivu v letu 1997 (320 milijonov USD) v letu 1998 skoraj prepolovil (165 milijonov USD), je lani dosegel komaj 83,4 milijona USD.

Zunanji dolg se je v letu 1999 povečal za 532 milijonov USD in je konec decembra dosegel 5.491 milijonov USD. Neto zadolževanje je leta 1999 sicer preseglo 1 milijardo USD, vendar so negativne tečajne razlike zaradi krepitve USD pozitivno vplivale na zmanjšanje dolga, izražene v USD (večina dolga je bila najetega v Avstriji in Nemčiji, dolar pa se je do EUR lani okreplil). Devizne rezerve so konec decembra znašale 4.103 milijonov USD (678 milijonov USD manj kot decembra 1998). Pokritost zunanje dolga z deviznimi rezervami je konec leta 1999 znašala 74,7 odstotkov (konec leta 1998 96,4 odstotka). Kljub povečani zunanji zadolženosti se sama struktura zunanje dolga lani ni bistveno poslabšala, saj je delež kratkoročnega dolga dosegel le 2,1 odstotka skupnega zunanje dolga. Servisiranje dolga se je leta 1999 relativno celo

I. Slovenska izvozna družba - uvod

Slovenska izvozna družba, d.d., Ljubljana je bila na podlagi zakona o družbi za zavarovanje in financiranje izvoza Slovenije (Ur.l. RS, št. 32/92, 37/95, 34/96, 31/97 in 99/99) ustanovljena 22.10.1992 kot posebna zasebnopravna finančna institucija za zavarovanje in financiranje izvoza; torei izvozno-kreditna agencija (IKA), kakršne poznajo tudi druge razvite države.

Družba je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Ljubljani s sklepom št. SRG 8069/92 z dne 27.10.1992 pod št. registrskega vloška 1/19966/00. Večinski delničar družbe je Republika Slovenija, poleg nje pa so delničarji SID se banke, zavarovalnice, Gospodarska zbornica Slovenije ter številna druga slovenska podjetja.

SID je registrirana za širok spekter dejavnosti, s katerimi zlasti pospešuje izvoz blaga in storitev ter neposredne investicije slovenskih podjetij v tujini. Za račun države SID opravlja zavarovanje izvoznih kreditov in investicij v tujino pred nekomercialnimi riziki ter zavarovanje srednjeročnih izvoznih kreditov pred komercialnimi riziki, za račun države pa zavaruje izvoznike tudi pred nekaterimi drugimi nekomercialnimi (*non-marketable*) riziki (zavarovanje kratkoročnih izvoznih poslov pred komercialnimi riziki v nekaterih državah, ki niso članice OECD). Poleg tega SID za račun države zavaruje tudi pred tečajnimi riziki. Družba ob tem za **lasten račun** zavaruje podjetja pred kratkoročnimi komercialnimi riziki v izvozu in od leta 1999 tudi v domači trgovini, financira izvozne posle in izdaja garancije. Ob tem kot agent države opravlja tudi tehnična in strokovna opravila v zvezi z državnim programom izravnave obrestnih mer za izvozne kredite, prav tako pa tudi druge dejavnosti, ki so opredeljene v zakonu in statutu družbe.

Načela na katerih temelji poslovanje SID so zlasti načela varnosti, likvidnosti in rentabilnosti. Glede standardov varnega poslovanja, periodičnih in letnih obračunov ter revizij računovodskih izkazov se za SID uporabljajo tako rekoč enaki predpisi kot za banke. Nadzor nad bančnim delom poslovanja opravlja Banka Slovenije, nadzor nad opravljanjem zavarovalnih poslov družbe pa izvrsuje Agencija Republike Slovenije za zavarovalni nadzor, SID pa nadzira tudi Ministrstvo za finance.

"Za izpolnjevanje pogodbenih obveznosti družbe iz izdajanja garancij in zavarovanj, ki presegajo jamstveni kapital družbe, jamci Republika Slovenija, Republika Slovenija s posebnimi zakoni jamci za obveznosti družbe, ki presegajo jamstveni kapital družbe, iz najemanja kreditov, izdanih garancij v tujino in izdanih vrednostnih papirjev." (17. člen zakona o SID). Zadalževanje SID z garancijami države ureja tudi zakon o poroštvih Republike Slovenije za zadolževanje za potrebe financiranja izvoza (Ur.l. RS, št. 20/98).

Poslovanje za državni račun in vloga Komisije za pospeševanje izvoza

Poslovanje, ki ga SID opravlja za državni račun, je poslovno in knjigovodsko ločeno od poslovanja SID, d.d., Ljubljana za lasten račun. Varnostne rezerve, katerih zacetna sredstva je zagotovila Republika Slovenija iz kupnin za privatizirana družbena podjetja, se oblikujejo iz premij in dela dobička, ki ga družba ustvari s poslovanjem na področju zavarovanja in pozavarovanja pred nekomercialnimi riziki (nekomercialni riziki, srednjeročni komercialni riziki in drugi nekomercialni riziki). Uporabljajo se za opravljanje obveznosti do zavarovancev in kritje izgub iz zavarovalnih poslov, ki jih SID opravlja za državni račun. Če nastalih škod ni mogoče poravnati iz omenjenih rezerv, zagotovi sredstva za izplačilo odškodnin iz naslova zavarovanj pred nekomercialnimi riziki po zakonu o SID Republika Slovenija. Podoben status kot varnostne rezerve imajo tudi v začetku leta 1998 oblikovane posebne varnostne rezerve za zavarovanje pred tečajnimi riziki, ki ga je družba zacetla ponujati v letu 1998. K oblikovanju zavarovalnih pogojev za zavarovanje, ki ga SID izvaja za državni račun, ter limitom, do katerih se za državni račun izvozni posli lahko zavarujejo po posamezni državi, daje soglasje medresorska komisija za pospeševanje izvoza. Komisija med drugim določa tudi pogoje in merila za regresiranje obresti za izvozne kredite ter daje soglasja k poslom financiranja, ki presegajo 5 odstotkov, in k poslom zavarovanja ter izdajanja garancij, ki presegajo 10 odstotkov vrednosti jamstvenega kapitala družbe.

II. Poudarki iz poročila o poslovanju SID za leto 1999

- Osnovni kapital SID je konec leta 1999 znašal 9.323.540.000 SIT (47,2 milijona EUR*), in je razdeljen na 932.354 delnic po nominalni vrednosti 10.000 SIT za delnico. Jamstveni kapital družbe pa je konec leta znašal 15.083.747.000 SIT (76,4 milijona EUR). Konec leta 1999 je imela SID 84 delničarjev, največja delničarka je Republika Slovenija (91:15 odstotkov).
- Revidirana knjigovodska vrednost delnice SID, d.d., Ljubljana na dan 31.12.1999 je znašala 16.270,30 SIT.
- Poleg načela rentabilnosti, ki se je izrazilo v pozitivnem finančnem rezultatu poslovanja, je SID v poslovnih politikah upoštevala tudi načela likvidnosti in varnosti poslovanja ter krepitev visoke finančne bonitete družbe. O skrbi za varnost poslovanja priča tudi raven oblikovanih dolgoročnih rezervacij, ki so po stanju na dan 31.12.1999 znašale 2.527.939.200 SIT (12.806,710 EUR).
- SID, d.d. je leto 1999 zaključila s pozitivnim rezultatom, pred obdavitvijo v višini 161.176.000,00 SIT (832.000 EUR). Družba je tako kljub temu, da je vlagala velika sredstva v razvoj, kadre, znanje in informacijski sistem, lani pa tudi v nove poslovne prostore in njihovo preureditev, vsa leta svojega poslovanja poslovala z dobičkom. Razlika med prihodki in odhodki brez upoštevanja plačanih škod iz naslova zavarovanja za državni račun, ki so bile plačane v breme varnostnih rezerv (fakturirane premije za to zavarovanje so lani znašale 1,5 milijona EUR, medtem ko sta bili za državni račun lani plačani dve škodi v skupni vrednosti 2.085,810 EUR) pa je lani znašala 210.518.453 SIT (1.067.000 EUR).

Tabela 3:
Osnovni podatki o SID
(1994-1999)
(v EUR)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Število delničarjev	95	95	93	92	87	84
Osnovni kapital	26.481.000	17.889.000	48.215.000	49.125.000	49.350.000	47.251.000
Jamstveni kapital	33.472.000	38.685.000	60.539.000	67.562.000	73.677.000	76.442.000
Bruto dobiček	100.000	589.000	627.000	732.000	801.000	832.000
Bruto dobiček/kapital	0,4	31	1,3	1,4	1,4	1,6
Število zaposlenih	14	22	33	39	42	47

* *Opomba: Kier ni v letnem poročilu posebej drugače navedeno se za prikazovanje podatkov o poslovanju SID v EUR uporablja prativrednost SIT v evrih, izračunana za poslovne podatke o stanju konec vsakega koledarskega leta po srednjih (letnih mesečnih) tečajih Banke Slovenije na zadnji dan v posameznem koledarskem letu (pri tem je upoštevana konverzija ECU v EUR po tečaju 1 : 1, tako da so za prikazovanje podatkov v evrih uporabljeni naslednji tečajni ECU: 31.12.1992 : 1 ECU = 199,474 SIT; 31.12.1993 : 1 ECU = 147,800 SIT; 31.12.1994 : 1 ECU = 155,327 SIT; 31.12.1995 : 1 ECU = 164,438 SIT; 31.12.1996 : 1 ECU = 175,443 SIT; 31.12.1997 : 1 ECU = 186,734 SIT; 31.12.1998 : 1 ECU = 188,927 SIT; 31.12.1999 : 1 ECU = 197,325 SIT); za ostale podatke o poslovanju pa so vrednosti izražene v EUR izračunane iz povprečnih mesečnih tečajev Banke Slovenije v posameznem koledarskem letu (1992 : 1 ECU = 105,0787 SIT; 1993 : 1 ECU = 132,2802 SIT; 1994 : 1 ECU = 152,3622 SIT; 1995 : 1 ECU = 153,1177 SIT; 1996 : 1 ECU = 169,5998 SIT; 1997 : 1 ECU = 180,3985 SIT; 1998 : 1 ECU = 186,2659 SIT; 1999 : 1 ECU = 193,6253 SIT). Za podatke o nasti poslovanja in primejave obsega po slovanja po posameznih letih ter za izračune raznih indeksov so, v kolikor ni v tekstu posebej drugače navedeno, uporabljeni podatki o poslovanju v SIT.*

- **Skupna vrednost zavarovalnih poslov SID** je lani narasla za 50 odstotkov in je znašala 143 milijard SIT (738,5 milijonov EUR), kar je predstavljalo približno 7 odstotkov slovenskega izvoza blaga in storitev v tem letu. Tudi skupni premijski prihodki so se lani povečali in sicer za 37 odstotkov ter znašali 3,7 milijona EUR, plačano pa je bilo 28 škod pri poslih kratkoročnega komercialnega zavarovanja v skupni vrednosti 480,795 EUR ter dve škodi pri poslih srednjeročnega komercialnega zavarovanja (za državni račun) v skupni vrednosti 2.085,810 EUR.

Zavarovanje za državni račun

- Na področju zavarovanja pred nekomercialnimi in srednjeročnimi komercialnimi ter kratkoročnimi komercialnimi nemarketalabilnimi riziki je SID lani na novo sklenila 82 zavarovalnih polic in 89 zavarovalnih pogodb, tako da je imela konec lanskega leta sklenjenih 309 teh pogodb. Izpostavljenost SID pred temi nemarketalabilnimi riziki, ki jih SID zavaruje za račun države, se je lani glede na leto prej povečala za 30 odstotkov in je konec leta 1999 znašala 50,5 milijarde SIT (256 milijonov EUR). Fakturirane premije za to zavarovanje so se v letu 1999 tudi povečale (za 18 odstotkov) in znašale 1.501.845 EUR. V letu 1999 je SID plačala dve škodi iz naslova zavarovanja pred srednjeročnimi komercialnimi riziki in višini 2.085,810 EUR, ni pa plačala nobene škode iz naslova zavarovanja pred nekomercialnimi riziki ter kratkoročnimi komercialnimi (nemarketalabilnimi) riziki (izven držav OECD). Varnostne rezerve za omenjeno zavarovanje so se kljub negativnemu rezultatu zavarovanja za državni račun v letu 1999 s sredstvi, ki jih je zagotovila država iz kupnin za privatizirana podjetja povečale, in konec leta znašale 51,9 milijonov EUR (dodatno k temu so posebne varnostne rezerve za zavarovanje pred tečajnimi riziki konec leta 1999 znašale 4,245 milijona EUR). Izpostavljenost rizikom v državah z višjo stopnjo rizičnosti (skupini D in E) se je konec leta 1999 glede na konec leta 1998 rahlo zmanjšala in znašala 35 odstotkov skupne izpostavljenosti poslov zavarovanja, ki jih SID opravlja za račun države.

Zavarovanje za račun SID, d.d.

- Na področju zavarovanj izvoznih kreditov in domači terjatev pred kratkoročnimi komercialnimi riziki, ki jih SID izvaja za svoj račun, je družba lani na novo sklenila 82 zavarovalnih pogodb; tako je imela konec leta 1999 sklenjenih 236 pogodb o zavarovanju pred kratkoročnimi komercialnimi riziki. Obseg teh poslov zavarovanja se je lani povečal za 52 odstotkov in je znašal 571,9 milijonov EUR. Za 53 odstotkov so se lani povečale tudi fakturirane premije za to zavarovanje (2,2 milijona EUR), 28 plačanih škod iz naslova tega zavarovanja pa je skupaj znašalo 480,795 EUR.

Financiranje in garancije

- SID je na področju financiranja izvoznih poslov v letu 1999 sodelovala s 23 bankami in 343 izvozniki ter odobrila 1043 zahtevkov za financiranje izvoznih kreditov. Obseg financiranja se je lani povečal za 6 odstotkov in je znašal 225,2 milijonov EUR. Hkrati je SID z refinanciranjem izvoznih kreditov zniževala aktivne obrestne mere na domačem trgu. Obrestne mere SID so glede na ročnost izvoznih kreditov tako konec lanskega leta znašale med TOM + 2 - 5,5 odstotkov, pri čemer so bančne obrestne mere, ki so jih za najete kredite plačevali izvozniki, znašale med TOM + 4 - 6,5 odstotkov.

SID je konec leta 1999 začela z izvrševanjem dolgoročnega programa zadolževanja na mednarodnem finančnem trgu, na začetku z garancijami države, kasneje pa se namerava zadolževati tudi samostojno, najemati sindicirane kredite in izdati dolžniške vrednostne papirje. S tem zadolževanjem zatejati izvoznikom omogočati tudi financiranje izvoza v tujih valutah. Prvi tak program je bil lani za financiranje priprave izvoza malih in srednjih podjetij pripravljen v sodelovanju s Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

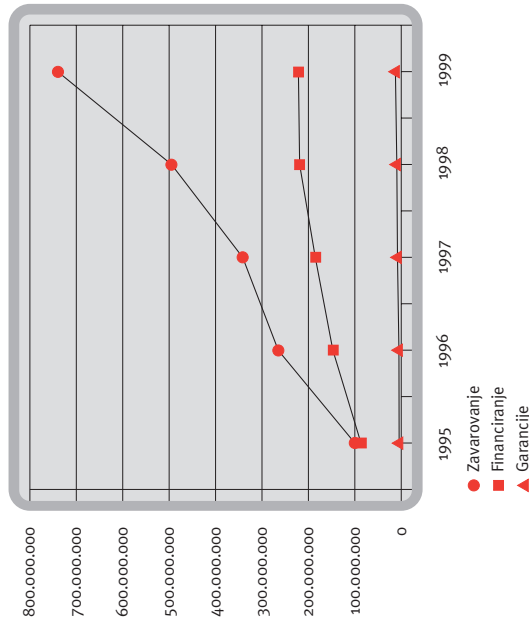
- SID je kot agent države regresirala obrestne mere za refinanciranje izvozne kredite, pri čemer je merila in pogoje za regresiranje revalorizacijskih obresti (TOM) glede na proračunske možnosti države sprejemala Komisija za pospeševanje izvoza. Za te namene je bilo preko SID iz sredstev državnega proračuna leta 1999 izvoznikom izplačanih 750 milijonov SIT, tako da so stopnje regresiranja obrestne mere lani znašale med 30 in 50 odstotkov TOM, kar je pomembno vplivalo, da so bili ti viri

III. Zavarovanje

stredstev za financiranje slovenskega izvoza ugodni. Regresiranja obrestnih mer je bilo v letu 1999 deležnih 343 izvoznikov.

- Obseg vrednosti izdanih **garancij SID** se je tudi lani povečal, tokrat kar za 60 odstotkov, in znašal 21,2 milijona EUR; realiziranih je bilo 108 zahtevkov za izdajo ali podaljšanje garancij.

Slika 1
Obseg poslov SID
1995 - 1999
(v EUR)

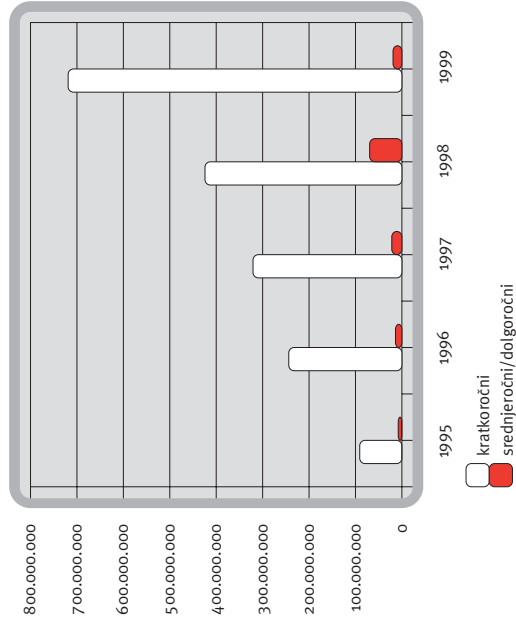
Slovenski izvozniki se storitev SID poslužujejo tedaj pogosteje. Na področju zavarovanja je družba tudi v letu 1999 nadaljevala s trendom rasti iz preteklih let. Skupna vrednost zavarovalnih poslov v SIT se je lani glede na leto prej povečala za 50 odstotkov in je znašala 143 milijard SIT ali 738,5 milijonov EUR (od tega 11 milijonov EUR zavarovalnih investicij v tujini). S strani SID zavarovani posli so tako lani predstavljali približno 7 odstotkov vsega slovenskega izvoza blaga in storitev v tem letu (leta 1998 4,5 odstotka). Pri tem je delež s strani SID zavarovanega izvoza v skupnem slovenskem izvozu na posamezne tuje trge tudi bistveno pomembnejši. Precejšen delež slovenskega izvoza blaga in storitev zlasti na bolj rizične trge brez zavarovanja SID gotovo ne bi bil realiziran, tako da ima SID zelo pomembno vlogo pri odpiranju nekaterih trgov za slovensko gospodarstvo in s tem med drugim prispeva k ugodnejšim plačilnobilančnim učinkom in večji zaposlenosti v državi. Velika večina vrednosti 719,4 milijonov EUR; zavarovani srednjeročni in dolgoročni posli pa so se lani precej zmanjšali in predstavljali 2,6 odstotka vseh zavarovalnih poslov, in so znašali 19,1 milijonov EUR. Glede na to, da so najpomembnejše slovenske zunanjetrgovinske partnerice države članice EU in OECD, je bila tudi večina zavarovanega izvoza v te države. Po zavarovanih poslih je med državami na prvem mestu med slovenskimi zunanjetrgovinskimi partnericami Nemčija, sledijo pa Hrvaška, Italija, Avstrija, Francija, ZDA, Poljska, Velika Britanija, Češka in Nizozemska.

Tabela 4:
Zavarovanje: obseg zavarovanih poslov, premije, škode - vrednosti (1995 - 1999)
(v EUR)

	1995	1996	1997	1998	1999
Zavarovani posli - obseg poslov	98.825.455	255.376.477	343.550.420	493.866.134	738.905.432
kratkoročni	90.936.743	243.633.591	321.443.164	423.934.847	719.371.295
srednjeročni/dolgoročni	7.888.712	11.742.886	21.707.256	69.451.287	19.534.137
Premije	411.874	1.009.362	1.351.720	2.677.928	3.660.752
kratkoročni posli	324.527	686.650	1.177.304	1.765.519	2.838.768
srednjeročni/dolgoročni posli	87.347	322.732	174.416	914.409	821.984
Škode	252.087	97.819	311.731	624.588	2.575.786
kratkoročni posli	252.087	97.819	311.731	624.588	2.575.786
srednjeročni/dolgoročni posli	-	-	-	177.069	2.085.810

Rast obsega poslov na področju zavarovanja se je odražala tudi na premijskih prihodkih. Ti so lani skupno znašali 3,7 milijonov EUR, kar predstavlja 36,7 odstotno povečanje glede na leto prej, pri čemer je 77,5 odstotkov premijskih prihodkov odpadlo na kratkoročne poste. Povečal se je tudi obseg plačanih škod, saj je SID lani plačala 28 škod pri poslih kratkoročnega komercialnega zavarovanja in skupni vrednosti 489.976 EUR (9,5-odstotno povečanje glede na leto prej) in dve škodi pri poslih srednjeročnega komercialnega zavarovanja v vrednosti 2.085.810 EUR. Skupna vrednost plačanih škod je torej lani znašala 2.575.786 EUR, kar predstavlja zlasti zaradi omenjenih dveh škod pri srednjeročnem komercialnem zavarovanju (skoraj 12-kratno povečanje škod iz naslova zavarovanj pred srednjeročnimi riziki glede na leto prej) štirikratno povečanje glede na leto 1998.

Slika 2
Zavarovanje - obseg zavarovanih poslov 1995 - 1999 (v EUR)

III.1 Zavarovanje pred kratkoročnimi komercialnimi riziki

Zavarovanje pred kratkoročnimi komercialnimi riziki (do 180 dni) je osnovni del ponudbe SID slovenskim izvoznikom, ki izvažajo na odprt račun, pri čemer je SID na tem področju vodilna slovenska zavarovalnica.

Tudi na področju zavarovanja pred kratkoročnimi komercialnimi riziki je družba v lanskem letu precej povečala obseg poslovanja in pridobivala nove stranke, zavarovanje izvoznih kreditov pa je razširila tudi z zavarovanjem domačih terjatev, kjer na tem segmentu trga začinja povečevati obseg svojega poslovanja in tako podjetjem zavaruje njihovo celotno prodajo. Lani je za zavarovanje pred kratkoročnimi komercialnimi riziki na novo sklenila 82 zavarovalnih pogodb (leta 1998 - 45), tako da je njihovo skupno število konec leta 1999 znašalo 236 (leta 1998 - 154). Največ zavarovanecv, ki imajo pri SID zavarovan ves svoj izvoz, je iz lesne industrije, sledijo podjetja iz papirne industrije, industrije bele tehnike, iz kemijske in farmacevtske, tekstilne ter kovinske industrije, jeklarstva in elektro industrije. Slovenska podjetja se čedalje bolj zavedajo koristnosti zavarovanja izvoznih kreditov in prednosti tega zavarovanja pred drugimi sredstvi in instrumenti zaščite pred riziki plačil v mednarodnem poslovanju. Hkrati pa je povečanje obsega tega zavarovanja tudi posledica marketinskih aktivnosti SID in zanimanja bank za dodatne oblike zavarovanja pri financiranju njihovih komitentov.

V letu 1999 je družba preko posebnega programa SIMP še naprej lajšala dostop do zavarovanja in financiranja izvoza malim in srednje velikim podjetjem, tako da je tudi temu segmentu gosodarstva omogočala ugodnejše poslovno okolje s poudarkom na poenostavitvi poslovanja, v okviru tega programa pa imajo posebno vlogo tudi komercialne banke (t.i. zbirne zavarovalne pogodbe).

Obseg zavarovanih poslov pred kratkoročnimi komercialnimi riziki (marketabilnimi) se je lani glede na leto prej povečal za več kot 50 odstotkov in je znašal 110,7 milijarde SIT (571,9 milijonov EUR). Izpostavljenost SID pred temi riziki (število odobrenih kreditnih limitov kupcev - 3727 - se je lani glede na 2272 odobrenih limitov leta 1998 povečalo za 64 odstotkov) pa se je tudi precej povečala in je na dan 31.12.1999 znašala 50,4 milijarde SIT oziroma 255,3 milijonov EUR. Največja je bila do kupcev iz Nemčije, Hrvaške, Italije, Avstrije, Velike Britanije in Francije, sicer pa je SID pred kratkoročnimi komercialnimi riziki zavarovala izvoz v 60 držav.

Tudi v letu 1999 je SID pozavarovala svoj *portfolio* kratkoročnih komercialnih (marketabilnih) rizikov pri prvovrstnih tujih in domačih pozavarovateljih.

Fakturirane premije pri zavarovanju pred kratkoročnimi komercialnimi riziki so se lani povečale za 59 odstotkov glede na leto prej in so znašale 418 milijonov SIT (2.158.907 EUR).

Lani je bilo izplačanih 28 škod iz naslova zavarovanj pred kratkoročnimi komercialnimi riziki, in to v skupnem znesku 94,9 milijona SIT oziroma 480.795 EUR (dvanajst škodnih primerov je bilo v Italiji, sedem v Avstriji, pet v Nemčiji, po en primer pa v Veliki Britaniji, Franciji, na Poljskem in na Nizozemskem). Regresirane so bile štiri škode v skupnem znesku 78.415 EUR (po en škodni primer iz leta 1998 iz Kanade, Velike Britanije, Nemčije in Italije). Na dan 31.12.1999 je bilo v obdelavi še enaindvajset škodnih primerov v skupni vrednosti 631.854 EUR (osem škodnih primerov v Italiji, šest v Nemčiji, po en primer pa na Hrvaškem, Češkem, Nizozemskem, Svedskem, v Veliki Britaniji, BiH in ZDA).

Tabela 5:
Zavarovanje: poslovanje SID 1995 - 1999 za račun SID, d.d. (v EUR)

Komercialni riziki	1995	1996	1997	1998	1999
obseg zavarovanih poslov	39.162.413	110.149.623	216.577.147	389.695.746	571.933.459
izpostavljenost (31.12.)	44.609.166	52.126.204	92.314.506	141.903.345	255.344.353
skupno št. limitov (kupcev)	263	749	1241	2272	3727
število novih pogodb	35	40	59	45	82
skupno število pogodb	42	66	109	154	236
obseg premij	117.449	408.291	817.960	1.407.036	2.158.907
obseg škod	124.684	97.819	311.731	447.519	480.795
število škodnih primerov	2	4	4	4	28
regresi	/	/	/	/	104.893
število izvoznikov	42	66	102	156	220

III.2 Zavarovanje pred nekomercialnimi riziki in srednjeročnimi komercialnimi in drugimi nemarktabilnimi riziki

Obseg poslovanja SID na področju zavarovanja pred nekomercialnimi in srednjeročnimi komercialnimi ter drugimi nemarktabilnimi riziki se je tudi v letu 1999 povečeval. Še naprej se je hitro povečevalo število zavarovancev SID, tako da je SID lani za to zavarovanje na novo sklenila 82 polic in 89 zavarovalnih pogodb. Konec lanskega leta je imela tako SID sklenjenih 309 zavarovalnih pogodb za zavarovanje pred nekomercialnimi riziki. Konec leta 1999 so bili izvozni posli pred nekomercialnimi riziki in srednjeročnimi komercialnimi riziki zavarovani z 90 zavarovalnimi policami, od tega je bilo srednjeročnih 75. Izpostavljenost (exposure) SID pred nekomercialnimi in srednjeročnimi komercialnimi riziki ter kratkoročnimi komercialnimi (nemarktabilnimi) riziki v državah izven OECD je na dan 31.12.1999, vključno z izdanimi obljubami, znašala 60,3 milijarde SIT oziroma 305,6 milijonov EUR. Brez izdanih obljub za to zavarovanje pa je znašala izpostavljenost SID pred vsemi temi riziki skupaj 256 milijonov EUR, kar je bilo za 30 odstotkov več kot konec leta 1998.

Rast prometa zavarovanja SID je tudi rezultat marketiškega nastopa SID do podjetij in bank ter čedalje boljše seznanjenosti izvoznikov z njenimi storitvami, ob tem pa ponekod tudi zmanjšanja rizičnosti nekaterih trgov, ki so za slovensko gospodarstvo tradicionalno zanimivi. Po drugi strani pa je zlasti ruska kriza vplivala na manjšo rast poslov tega zavarovanja od potencialne, saj so bili številni posli, ki so bili v obdelavi, odloženi; predvsem to velja za srednjeročne posle. Hkrati je povečanje obsega poslovanja SID na področju zavarovanja za državni račun delno tudi posledica rasti obsega refinanciranja izvoznih kreditov, saj morajo biti krediti, ki jih SID refinancira, praviloma tudi zavarovani vsaj pred nekomercialnimi riziki. Leta 1999 so skupne premije za zavarovanje SID za državni račun znašale 1.501.845 EUR. Od tega so plačane premije za srednjeročno in dolgoročno zavarovanje v letu 1999 znašale 821.984 EUR, vrednost plačanih premij za kratkoročno zavarovanje pred temi riziki pa je lani znašala 679.861 EUR.

Poleg kreditov za izvoz blaga in storitev je SID v letu 1999 pred nekomercialnimi riziki zavarovala tudi dve investiciji slovenskih podjetij v tuji (Slovaška, BiH) v skupni vrednosti 10,96 milijonov EUR. To v primerjavi z letom prej predstavlja povečanje celotnega obsega zavarovanja investicij za 86 odstotkov. SID je v letu 1999 izdala tudi dve polici za zavarovanje pred nekomercialnimi riziki neupravičenega vnovčevanja izdanih garancij v skupni vrednosti 189.751 EUR (obe za BiH). Tudi lani je SID za državni račun zavarovala kratkoročne komercialne rizike v določenih državah izven OECD. V preteklem letu so bili po tej shemi tako zavarovani izvozni posli na Hrvaško, v Belorusijo, Bolgarijo, BiH, Makedonijo, Iran, Kazahstan, Rusko federacijo, Ukrajino in Romunijo, in sicer v skupni vrednosti 29,3 milijone EUR. Izpostavljenost pred temi riziki je na dan 31.12.1998 znašala 17 milijona EUR kar je več kot 5-kratno povečanje glede na leto prej.

Na področju zavarovanja pred srednjeročnimi komercialnimi riziki je SID lani zavarovala 40 novih poslov v vrednosti 2,5 milijarde SIT (2,9 milijonov EUR). Glede na krizo v Rusiji je ta petkratni padec obsega zavarovanih poslov pred srednjeročnimi komercialnimi riziki v primerjavi z letom 1998 razumljiv. Srednjeročni posli izvoza pred komercialnimi riziki so bili lani zavarovani na Hrvaškem, v Rusiji, Makedoniji in v BiH, ti posli pa so bili hkrati zavarovani tudi pred nekomercialnimi riziki. Za zavarovanje pred srednjeročnimi komercialnimi riziki je dodatno k omenjenim sklenjenim poslom bilo lani izdano tudi 40 obljub za zavarovanje; na dan 31.12.1999 je stanje izdanih obljub za zavarovanje pred srednjeročnimi komercialnimi riziki znašalo 32,5 milijonov EUR. Na podlagi prejetih zahtevkov in že izdanih obljub pa bo omenjeno zavarovanje v prihodnje nedvomno pridobivalo na pomenu. Zanimanje za to zavarovanje kažejo slovenski izvozniki zlasti za nekatere trge v Srednji, Vzhodni in Jugovzhodni Evropi.

Od leta 1998 SID ponuja tudi zavarovanje pred tečajnimi riziki, ki je slovenskim izvoznikom na voljo v paketu k zavarovanju njihovega celotnega izvoza. Žal do sedaj o tem zavarovanju še ni bilo sklenjenih zavarovalnih pogodb, kar lahko med drugim pripišemo omejenim kapacitetam za to zavarovanje, spremembam na denarnem trgu (uvredba evra v Evropski uniji) in ohranitvi obstoja večjega prevladujočega pristopa slovenskih podjetij do pokrivanja tečajnih rizikov.

V letu 1999 je SID plačala dve škodi iz naslova zavarovanja pred srednjeročnimi komercialnimi riziki v višini 2.085.810 EUR (Hrvaška), kar je prvo leto v doseganem poslovanju SID privedlo do tega, da škode plačane iz naslova zavarovanj za račun države v enem letu presegajo v tem času plačane premije za to zavarovanje. Vendar je poslovanje SID na področju zavarovanja za državni račun v času obstoja SID kljub temu rezultatu zavarovanja za državni račun v zadnjem letu, tudi če ne upoštevamo še možnost kasnejših regresov, še vedno kumulativno pozitivno. Glede na število in skupen znesek škodnih zahtevkov v obravnavi (521.905 EUR; Hrvaška in BiH) ter zlasti potencialnih škod na področju Belorusije, Rusije, Ukrajine, Makedonije, BiH in Latvije (2.448.501 EUR) je v naslednjem letu mogoče pričakovati povečanje zneska izplačanih škod. Rezultat tega zavarovanja za državni račun v letu 1999 je vplival na manjšo rast varnostnih rezerv za omenjeno zavarovanje, ki so se zaradi sredstev varnostnih rezerv, ki jih je zagotovila država iz sredstev kupnin za privatizirana podjetja, lani vseeno povečale in na dan 31.12.1999 znašale 50,9 milijonov EUR.

SID je tudi lani zavarovala izvozne kredite pred nekomercialnimi riziki v več kot 40 držav. Regionalna struktura zavarovanj pred nekomercialnimi in drugimi nemarktabilnimi riziki je za SID in državo še naprej relativno ugodna, saj je izpostavljenost rizikom v državah z višjo stopnjo rizičnosti, čeprav se v zadnjih letih postopoma vse bolj postaja podobna strukturi izpostavljenosti drugih izvoznokreditnih agencij, konec leta 1999 (skupini D in E) predstavljala 35,3 odstotka skupne izpostavljenosti SID pred omenjenimi riziki (konec leta 1998 je bil delež izpostavljenosti SID v državah skupin D in E za 3 odstotke slabši). Ob tem je tudi koncentracija rizika glede na izpostavljenost po posameznih državah za SID še vedno razmeroma ugodna. Poleg Nemčije, ki je 31.12.1999 za SID predstavljala 14 odstotkov skupne izpostavljenosti SID pred nekomercialnimi in drugimi nemarktabilnimi riziki ter Italije (9 odstotkov), ta delež že pri naslednji državi članici OECD - Avstriji - znaša le 4,3 odstotkov, večji delež od slednje pa imajo le tri države nečlanice OECD, in sicer Hrvaška (16,8 odstotka), Rusija (10,8 odstotka) in Makedonija (9 odstotkov), kjer se je razen v Rusiji število in obseg s strani SID zavarovanih poslov v lanskem letu povečevalo.

Tabela 6:
Zavarovanje: izpostavljenost
SID pred nekomercialnimi in
srednjeročnimi komercialnimi
riziki po (izbranih) državah -
31.12.1999
(v EUR)

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)
	Kratkoročno komercialno zavarovanje	Kratkoročno komercialno zavarovanje izven OECD	Nekomercialno zavarovanje (kratko in dolgoročno)	Srednjeročno komercialno zavarovanje	Skupaj 2+3+4	
OECD - skupaj	121.542.013	-	134.436.622	-	134.436.622	
Nemčija	33.659.314	-	42.765.170	-	42.765.170	
Italija	26.201.237	-	27.425.563	121.629	27.547.192	
Rusija	-	740.725	740.725	14.344.583	15.085.308	
Hrvatska	21.481.724	2.631.121	29.942.417	17.643.046	47.585.463	
Makedonija	-	2.655.071	2.851.242	2.440.518	5.291.760	
Francija	9.309.503	-	9.542.597	-	9.542.597	
V. Britanija	10.627.340	-	10.841.666	-	10.841.666	
ZDA	8.482.271	-	8.900.533	-	8.900.533	
Avstrija	12.243.366	-	13.255.388	-	13.255.388	
BIH	-	5.598.259	6.044.022	6.851.126	12.895.149	
Kitajska	416.419	-	416.419	-	416.419	
Poljska	3.750.477	-	6.181.815	-	6.181.815	
Španija	2.423.955	-	2.450.820	-	2.450.820	
Česka	1.738.749	-	2.248.106	-	2.248.106	
Norveška	1.973.977	-	2.059.193	-	2.059.193	
Tajska	1.512.429	-	1.512.429	-	1.512.429	
Nizozemska	2.416.399	-	2.422.850	-	2.422.850	
Japonska	1.117.380	-	1.117.380	-	1.117.380	
Bolgarija	-	1.833.523	1.833.523	-	1.833.523	
Belorusija	-	627.961	627.961	-	627.961	
..	-	-	-	-	-	
SKUPAJ	164.358.305	16.956.146	204.888.246	511.38.636	256.026.882	

* Opomba: SID zavaruje komercialne rizike v kombinaciji z nekomercialnimi, zato zneski
kratkoročnih nekomercialnih rizikov vključujejo tudi kratkoročne komercialne rizike.

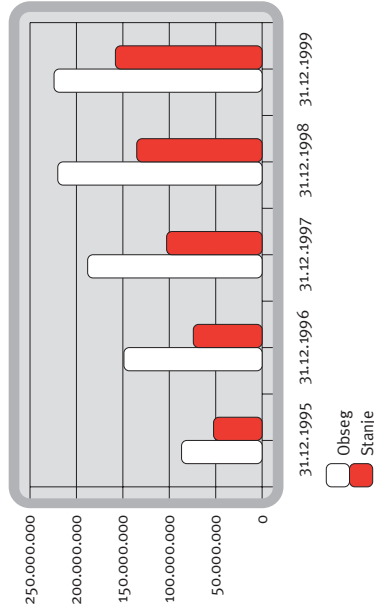
Tabela 7:
Zavarovanje: poslovanje SID
1995 - 1999 za račun države
(v EUR)

	1995	1996	1997	1998	1999
Nekomercialni riziki					
obseg zavarovanih poslov	98.825.454	255.376.477	343.150.420	493.386.134	554.441.129
izpostavljenost (31.12.)	58.391.438	97.027.307	143.652.804	196.622.216	256.026.882
število novih pogodb	126	90	38	50	89
število starih pogodb	40	41	40	65	82
skupno število pogodb	127	155	219	272	390
skupno število polic					
glede na izpostavljenost	37	37	45	70	90
obseg premij	294.174	601.071	409.786	1270.892	1.501.845
obseg škod	127.403	/	/	/	177.069
število škodnih primerov	/	/	/	/	1
regresi	410.957	/	/	/	/
število izvoznikov po pollicah	20	26	21	31	47
objube - vrednost (31.12.)	/	/	8.350.483	17.431.641	49.564.301
objube - število (31.12.)	/	/	/	12	14
Srednjeročni komercialni riziki					
obseg zavarovanih poslov	/	3.747.338	17.243.594	66.622.907	12.918.859
izpostavljenost (31.12.)	/	3.205.748	19.811.816	34.998.151	33.215.826
število pogodb	/	8	16	27	40
število izvoznikov	/	8	13	18	21
obseg premij	/	142.280	123.974	859.166	566.003
obseg škod	/	/	/	/	2.085.810
število škodnih primerov	/	/	/	/	2
objube - vrednost (31.12.)	/	/	263.563.365	8.174.980	32.522.022
objube - število (31.12.)	/	/	/	17	8
Kratkoročni komercialni (nemaketabilni) riziki					
obseg zavarovanih poslov				8.919.497	29.327.139
izpostavljenost (31.12.)				3.220.962	16.956.146
število pogodb				31	44
število izvoznikov				37	83
obseg škod				/	/
število škodnih primerov				/	/

* Opomba: Obseg premij za zavarovanje pred nekomercialnimi riziki vsebuje tudi fakturirane
premijske za zavarovanje pred srednjeročnimi komercialnimi in drugimi nemaketabilnimi riziki

IV. Financiranje

Slika 3:
Refinanciranje - poslovanje
1995 - 1999
(v EUR)

Financiranje izvoza je bilo tudi v letu 1999 ena temeljnih dejavnosti SID. SID izvoza neposredno tudi lani še ni financirala, pač pa je financiranje izvoznikov izvajala posredno preko bank. Z refinanciranjem izvoznih kreditov je SID bankam zagotavljala višje sredstev za kreditiranje slovenskih izvoznikov (*supplier's credit*), pa tudi tujih kupcev slovenskega blaga in storitev, tujih investitorjev ali njihovih bank (*buyer's credit*), ter s to svojo dejavnostjo komercialnim bankam povečevala njihove kapacitete za financiranje izvoza. Tudi pri financiranju izvoznih poslov je pokrivala vse faze izvoza, saj je izvozne posle s financiranjem spremljala v fazi priprave in v fazi samega izvoza.

Ob tem se je SID v letu 1999 intenzivno pripravljala tudi na začetek zadolževanja na mednarodnih finančnih trgih. Novembra 1999 je SID sklenila prvo pogodbo o zadolžitvi v tuji valuti na mednarodnem finančnem trgu, in to s Kreditanstalt fuer Wiederaufbau (KfW) iz Frankfurtu. Za posel v višini 20 milijonov evrov z ročnostjo 10 let je za SID izdala garancijo Republika Slovenija. Pogajanja z drugim kreditorjem - sindrikatom bank RZB iz Dunaja in SKB iz Ljubljane do konca leta 1999 še niso bila zaključena.

Tabela 8:
Refinanciranje: poslovanje
SID, 1995 - 1999
(v EUR)

	1995	1996	1997	1998	1999
obseg refinanciranja	87.179.761	149.160.648	187.818.407	220.150.160	225.228.706
stanje (31.12.)					
refinanciranja	52.318.554	74.290.157	103.305.443	134.783.721	157.313.503
število izvoznikov	154	237	297	322	343
število bank	29	30	27	27	23
število pogodb	371	699	783	968	1.043

Zgornja tabela kaže, da se je povpraševanje po refinanciranju s strani slovenskih izvoznikov povečevalo tudi v lanskem letu, vendar po precej nižji stopnji kot leta prej.

SID je na področju refinanciranja izvoznih kreditov tako lani aktivno sodelovala s 23 bankami in 343 izvozniki (21 več kot leto prej). V glavnem je bilo povečanje povpraševanja posledica konkurenčnih pogojev financiranja izvoza, ki jih je nudila

SID predvsem z državnim regresiranjem obrestne mere. V primerjavi z letom 1998 se je obseg refinanciranja izvoznih poslov tako lani povečal za 6 odstotkov in je v letu 1999 znašal 43,6 milijard SIT (225,2 milijonov EUR), kar predstavlja 2,1 odstotka vsega lanskega slovenskega izvoza blaga in storitev. Obseg vrednosti s strani SID refinanciranih poslov, ob predpostavki povprečne 50 odstotne stopnje refinanciranja, plačanih avansov in povprečnega deleža kredita iz bančnih sredstev v izvoznem poslu, pomeni, da SID s financiranjem podpira približno 450 milijonov EUR izvoza kar predstavlja približno 5 odstotkov vsega slovenskega izvoza blaga in storitev v letu 1999.

Zelo velik del tega obsega refinanciranja izvoznih kreditov je tudi lani še vedno odpadel na kratkoročno refinanciranje. V letu 1999 se je predvsem povečal delež refinanciranja poslov v ročnosti od 6 do 12 mesecev, saj se je glavnina novih oddobrenih kreditov nanašala na tako ročnost. V celotni strukturi refinanciranja slovenskih izvoznikom beležimo na dan 31.12.1999 glede na konec leta 1998 za 16 odstotkov večje financiranje izvoza iz prve prioritete, ki znaša 29,5 odstotka celotnega refinanciranja.

	1997		1998		1999		Indeks 99/98 za SIT
	mio SIT	mio EUR	mio SIT	mio EUR	mio SIT	mio EUR	
dolgoročno	2.495,1	13,3	4.584,1	24,6	1.653	9	36
kratkoročno	31.477,5	174,5	36.422,4	195,5	41.957	216	115
skupaj	33.882,6	187,8	41.006,5	220,1	43.610	225	106

Povečano povpraševanje po refinanciranju izvoznih kreditov se kaže tudi pri fizičnem obsegu poslovanja družbe. Lani je SID realizirala 1043 zahtevkov za refinanciranje, kar glede na 975 realiziranih zahtevkov leto poprej predstavlja 8 odstotno povečanje. Realiziranih je bilo 99 odstotkov vseh prejetih zahtevkov.

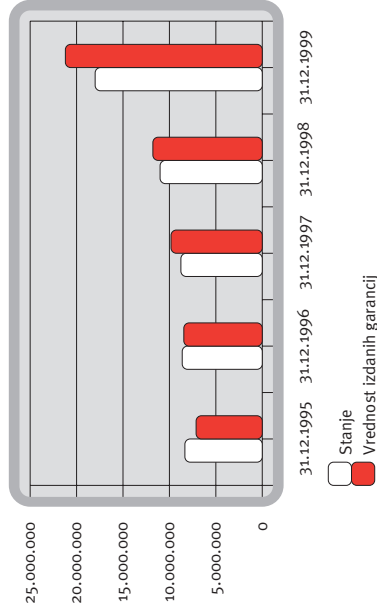
Politika obrestnih mer SID si je prizadevala za zniževanje stroškov izvoznikov pri najemanju bančnih kreditov. Obrestne mere za refinanciranje izvozne kredite so bile za čas veljavnosti kreditnih pogodb praviloma nespremenljive. Tudi v lanskem letu se je SID tekoče prilagajala razmeram na domačem denarnem trgu tako, da so obrestne mere SID glede na ročnost kreditov konec lanskega leta znašale med TOM + 2 - 5,50 odstotkov, pri čemer so bile končne bančne obrestne mere za celotni znesek izvoznega kredita s strani SID pogojevane (*caps*) in so konec leta znašale med TOM + 4 - 6,50 odstotkov, in to ne glede na boniteto kreditjemalca. Na področju kreditiranja v tuji valuti je SID prav tako omejila zgornje obrestne za končne uporabnike, izražene nad šestmesečnim euriborjem. Za pripravo izvoza pribitek nad euriborjem tako znaša od 1,95 do 2,75 odstotka letno.

Hkrati je SID kot agent države regresirala obrestne mere za refinanciranje izvozne kredite, pri čemer je merila in pogojila za regresiranje revalorizacijskega dela obresti (TOM) glede na proračunske možnosti države sprejemala Komisija za pospeševanje izvoza. Za te namene je bilo preko SID iz sredstev državnega proračuna leta 1999 izplačanih 750 milijonov SIT subvencij. Regresiranja obrestnih mer je bilo v letu 1999 deležno 343 izvoznikov.

V. Garancije

Slika 4

Garancije: stanje / vrednost izdanih garancij 1995 - 1999 (v EUR)

Glede na pomen, ki ga ima za Slovenske izvoznike izdaja ali konfirmacija garancij komercialnih bank, zlasti za proizvajalce opreme in izvajalce investicijskih del v tujini in doma, SID dopolnjuje svoje storitve slovenskim podjetjem na področju zavarovanja in financiranja izvoza ter jim omogoča pridobitev poslov tudi z izdajanjem garancij. Pri izdajanju garancij daje SID prednost tistim izvoznim poslom, ki so pri SID tudi financirani in zavarovani pred nekomercialnimi riziki. Pri tem so lahko garancije, izdane na zahtevo, pri SID zavarovane tudi pred nekomercialnimi riziki zlorab in neupravičenega vnovčenja (*unfair calling*).

S to svojo storitvijo - izdajanjem garancij in kontragarancij - SID znižuje stroške slovenskim nalogažalcem za izdajo garancij in jim s tem omogoča konkurenčnejše pogoje pri nastopanju, zlasti na tujih trgih. Ob tem si tudi prizadeva za zniževanje stroškov pri izdaji garancij slovenskim podjetjem in za večjo sprejemljivost neposrednih izdej garancij v tujini ter za večjo sprejemljivost s strani SID izdanih garancij v tujini. Zlasti na tistih trgih, kjer SID kot relativno mlada institucija še ni poznana ali ni dovolj poznana, pa se poslužuje tudi *frontinga*, ter s tem ne glede na to dejstvo slovenskim izvoznikom zagotavlja tudi dostop do te storitve.

Tabela 10

Garancije: poslovanje SID 1995 - 1999 (v EUR)

	1995	1996	1997	1998	1999
vrednost izdanih garancij	7.120.922	8.467.357	9.804.205	11.811.790	21.171.788
stanje garancij - vrednost	8.323.278	8.599.788	8.759.554	11.061.590	18.667.991
število izdanih garancij	60	52	70	98	108
stanje izdanih garancij - število	50	45	64	88	104
število izvoznikov	17	19	20	20	29
vrednost provizij	96.098	100.880	129.754	133.508	244.953
število vnovčenih garancij	3	4	1	1	1
obseg vnovčenih garancij	497.168	1.330.003	56.946	37.482	47.848
regresi - vrednost	35.546	663.997	56.946	106.299	465.454

Vrednost izdanih storitvenih garancij SID se je lani povečala za skoraj 80 odstotkov in znašala 4.099 milijonov SIT (21,2 milijona EUR), za 60 odstotkov pa se je povečal tudi obseg provizij za izdane garancije, ki so lani znašale 214.563 EUR. Lani je SID od slovenskih izvoznikov prejel 144 zahtevkov (v primerjavi s 102 v letu 1998) za izdajo oziroma podaljšanje garancij. Od tega jih je realizirala 129 (leta 1998 - 98), ali 90

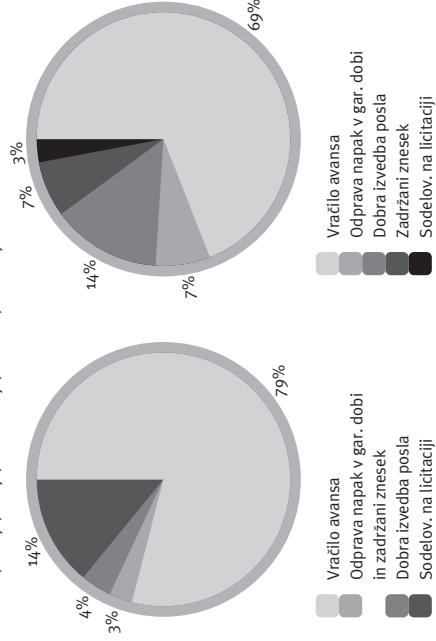
odstotkov vseh prejetih zahtevkov. Nalogažalci za izdajo garancij SID so v glavnem proizvajalci strojne in druge opreme; lani je bilo to 29 slovenskih podjetij.

Leta 1999 se je povečala vrednost izdanih garancij za vračilo avansa. Teh je bilo lani izdanih največ in so predstavljale 79 odstotkov vseh izdanih garancij SID, sledile pa so garancije za sodelovanje na licitaciji (14 odstotke), garancije za dobro izvedbo posla (4 odstotke), ter za odpravo napak v garancijski dobi in zadržani znesek (skupaj 3 odstotke).

SID je lani izdala garancije koristnikom v 14 državah. Največ koristnikov je bilo iz Nemčije (43 odstotkov), iz ZDA (33 odstotkov), Islandije (8 odstotkov), Kanade (4,5 odstotka), Avstrije (3 odstotke), BiH in Turčije (po 2 odstotka), sledijo pa Jim Abu Dhabi, Rusija, Italija, Makedonija, Hrvaška, Romunija in Iran.

Slika 5
Izdane garancije (vrste garancij - deleži) - 1999

Levo: Vrednost izdanih garancij - 1999
Desno: Stanje 31.12.1999

Stanje odprtih garancij na dan 31.12.1999 je bilo 3.565 milijonov SIT (18 milijonov EUR), kar je za 63 odstotkov več kot konec leta 1998. Struktura stanja izdanih garancij konec leta 1999 je bila naslednja: za vračilo avansa (69 odstotkov), za dobro izvedbo posla (14 odstotkov), za odpravo napak v garancijski dobi (7 odstotkov), za zadržani znesek (7 odstotkov) ter garancije za sodelovanje na licitaciji (3 odstotke).

SID je uspelo v veliki meri zavarovati vse svoje potencialne obveznosti iz naslova izdanih garancij. Od skupne višine stanja odobrenih garancij na dan 31.12.1999 v vrednosti 3.565 milijonov SIT znaša vrednost skupnega zavarovanja 4.500 milijonov SIT, od tega je večina garancij zavarovana s hipotekami, depoziti, poroštvom Slovenske razvojne družbe, drugimi poroštvom, akceptnimi nalogi in podobnim.

Leta 1999 je bila vnovčena ena garancija za dobro izvedbo posla, ki je bila izdana leta 1995. Obveznost iz naslova te garancije je bila regresirana in v celoti poravnana. V obdobju poslovanja SID do leta 1999 je bilo vnovčenih deset izdanih garancij v skupnem znesku 340 milijonov SIT. Od omenjenih zneskov vnovčenih garancij je bilo do konca leta 1999 regresirano 284,6 milijonov SIT, ena vnovčena garancija pa je še delno v obravnavi. Skupaj ti nepovrnjeni zneski na dan 31.12.1999 zaenkrat znašajo še 55,4 milijonov SIT.

Vl. Posli po pooblastilu

Na podlagi zakona o merilih in postopku za dajanje poroštev RS (Ur.l. RS, št. 21/95) in Pogodbe o opravljanju storitev sklenjene med SID in Republiko Slovenijo opravlja SID za Republiko Slovenijo nekatere naloge izhajajoče iz zakona (pregled vlog, izdelava bonitetnih poročil in mnenj o ustreznosti zavarovanih kreditov).

V letošnjem letu je Ministrstvo za gospodarske dejavnosti poslalo SID 10 prošenj, Ministrstvo za promet in zveze 1 prošnjo, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano 1 prošnjo in Ministrstvo za šolstvo in šport 2 prošnji za izdelavo mnenj o boniteti prosilcev za državna poročstva v skupni vrednosti 4-447 milijonov SIT.

VII. Druge aktivnosti SID

VII.1 Sodelovanje z državnimi in drugimi organi

SID je pri izvajanju svojih aktivnosti tesno sodelovala s številnimi državnimi organi ter drugimi institucijami doma in v tujini.

Strategija razvoja SID

Vlada Republike Slovenije je lani sprejela strategijo razvoja sistema zavarovanja in financiranja izvoza v Republiko Slovenijo in strateške dokumente ter načrte razvoja SID v prihodnje, ki jih je nadzorni svet obravnaval v letih 1997-1998 in 1999.

Za razvoj sistema zavarovanja in financiranja izvoza v Republiko Slovenijo so brez dvoma pomembna pravila WTO, pravila oziroma dogovori članic Mednarodne zveze zavarovalcev izvoznih kreditov in investicij (Bernska unija) ter, čeprav zaenkrat Slovenija še ni članica, tudi Konsenz Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), vključno s Knaepenovim paketom in procesom harmonizacije premijskih stopenj ter pravila o izvoznih kreditih, ki veljajo oziroma bodo veljala v Evropski uniji (EU). Zato je SID, ki pri svojem poslovanju upošteva pravila o izvoznih kreditih OECD, z Ministrstvom za ekonomske odnose in razvoj intenzivno sodelovala tudi v okviru 26. delovne skupine (zunanjí odnosi) za prilagajanje in pogajanja o članstvu Republike Slovenije v EU. Pripravili smo analizo skladnosti naših pravnih, poslovne politike in slovenske zakonodaje z *acquis communautaire* - izvozní krediti, harmonogram in predlog izhodišč za naša pogajanja o članstvu, SID pa je sodelovala tudi na bilateralnem pregledu usklajenosti zakonodaje (*screening*) z Evropsko komisijo. Strategija razvoja SID torej upošteva potrebe in možnosti slovenskega gospodarstva, sedanja in bodočo notranjepravno regulativo, mednarodna pravila na tem področju, sodobno prakso in trende v svetu na področju zavarovanja in financiranja izvoza ter priprave na članstvo Slovenije v EU.

Na podlagi omenjene strategije se SID pripravlja na popolno prilagoditev sistema zavarovanja in financiranja izvoza pravilom, ki bodo za Slovenijo (po morebitnem prehodnem obdobju) veljala, ko bo vključena v Evropski uniji (EU). V tem okviru v SID potekajo priprave na nekatere potrebne spremembe pogojev zavarovanja in financiranja (zlasti na področju zavarovanja srednjeročnih tizikov, trgovine na področju skupnega trga, prilagoditev premijskega sistema in nekaterih pogojev zavarovalnega kritija, pravila glede skupnega zavarovanja, izmenjave informacij, preobrazba obrestno-izravnalnega programa (OIP) ipd.). Drugače pa strategija razvoja SID v grobem vsebuje:

- kot pogoji za nadaljnjo dinamiko in modalitete razvoja SID zlasti ustrezno rast obsega in kvalitete storitev SID na področju njenih osnovnih ter drugih dejavnosti, vključno z nekaterimi novimi;
- postopen umik države s področja zavarovanja marketabilnih tizikov, ki se na splošno lahko zavarujejo na zasebnem (po)zavarovalnem tigu, kar predpostavlja postopno preobrazbo SID in ustanovitev specializirane kreditne zavarovalnice z izbranimi ključnimi domačimi in tujimi partnerji;

SID ima že sedaj poslovanje za državní račun transparentno ločeno od poslovanja za lasten račun, pri čemer za svoje zavarovalniško poslovanje uporablja pravila iz zavarovalniškega zakona, za drugo svoje finančno poslovanje pa predpise, ki veljajo za banke. Nov zakon o zavarovalnicah, ki je bil sprejet v začetku leta 2000, na katerega je sicer SID zlasti s področja kreditnih zavarovanj dala številne pripombe in predloge dopolnitev (žal zlasti nekatere predlagane dopolnitve niso bile sprejete), predvideva, da bo nova kreditna zavarovalnica poslovala po tem zakonu, v prehodnem obdobju (največ dve leti po uveljavitvi zakona) pa se bodo določila novega zakona o zavarovalništvu smiselno uporabljala tudi za zavarovalne posle SID.

VII.2 Mednarodno sodelovanje

SID je bila na 55. redni letni skupščini v Capetownu, Južna Afrika (d8. - 21.10.1998) sprejeta v Mednarodno zvezo zavarovateljev izvoznih kreditov in investicij (Bernska unija).

Bernska unija si prizadeva za uveljavitev zdravih principov in discipline pri dogovorjenih pravih zavarovanjih izvoznih kreditov ter investicij. S tem ciljem IKA v okviru Bernske unije med drugim redno izmenjuje informacije o posameznih trgih, svojih izkušnjah pri poslovanju, zavarovalno-tehničnih vprašanjih in med seboj sodelujejo tudi na drugih področjih.

Sprejetej SID v ta ekskluziven in ugleden klub zavarovateljev je priznanje za dosedanjí uspešen razvoj SID in kvaliteto njenih storitev; SID pa se je s svojimi aktivnostmi že uspela polno vključiti v njeno dejavnost in pri tem tesno sodeluje z njenimi člani v in sekretariatu, saj želi izpolnjevati svoje obveznosti, ki izhajajo iz članstva in pravil Bernske unije. Po udeležbi na štirih letnih zasedanjih skuščne Bernske unije bo SID v dveh letih tudi polnopravna članica.

Ob članstvu v Bernski uniji pa SID ostaja aktivna tudi v okviru njene delovne skupine za IKA iz Srednje in Vzhodne Evrope, s temi agencijami pa precej sodeluje tudi na bilateralni ravni. Tako je SID lani med drugim sodelovala s hvaško HBOR, ki ji je nudila pomoč pri njihovi vzpostavitvi sheme zavarovanja izvoza, podobno pomoč je SID nudila tudi makedonski MBPR in slovaški EXIM-SK, stike in sodelovanje pa je vzpostavila tudi z bosanskkima IGA in IBF BiH ter črnogorskiimi oblastmi.

Z drugimi IKA, zlasti s članicami Bernske unije, je imela SID pogoste bilateralne stike, izmenjevala je informacije, z njimi pa je tudi poslovno sodelovala. Sodelovanje je bilo najbolj intenzivno z nemškimi Hermesom, s katerim ima SID sklenjen sozavarovalni in pozavarovalni sporazum ter dogovor o *frontingu* garancij, podobne sporazume o zavarovanju in financiranju pa je lani sklenila tudi z avstrijsko ÖKB. SID je lani nadaljevala aktivnosti v zvezi s sklepanjem sporazumov o sodelovanju, skupnem in vzporednem zavarovanju ali pozavarovanju (na primer belgijska OND, nemški Hermes, avstrijska ÖKB, britanski ECGD, nizozemska NCM, US-EXIM, švedska EKN, ruska Exim banka ter Ros-Eximgarant, slovaška EXIM-SK, hvaška HBOR, bolgarska BAEZ, španska COSEC, bosanska IBF, idr.). Nekateri sporazume te vrste je SID z izvozno-kreditnimi agencijami že podpisala, nekateri teksti so že usklajeni oziroma pripravljani za podpis, nekateri so dogovorjeni, pri nekaterih pa so bile opravljene določene začne aktivnosti. Omenjeni sporazumi omogočajo sodelovanje med zavarovatelji, pospešujejo izmenjavo informacij ter tudi odpirajo možnosti za skupen nastop slovenskih in tujih podjetij na tretjih trgih. Ob tem je lani SID v sodelovanju z nemško KW na podlagi najetega kredita pripravila tudi program dolgoročnega financiranja malih in srednjih podjetij v tujih valutah za pripravo izvoza.

Na 15. redni letni generalni skupščini, ki je bila od 24. do 27.5.1998 v Vancouveru (Kanada), je SID poslala tudi opazovalka v Pan American Surety Association (PASA) in se je, zlasti na področju izdajanja garancij, tudi že vključila v njeno delo in navezala nekatere stike z institucijami, ki so članice te mednarodne organizacije.

Sodelovala pa je SID tudi z drugimi mednarodnimi vladnimi organizacijami (na primer OECD ter UNCTAD) in mednarodnimi finančnimi institucijami. Z EBRD, s katero ima SID podpisane sporazume o sodelovanju in ki je SID v preteklosti že nudila tehnično pomoč, je tako na primer redno izmenjevala informacije, zlasti o možnostih pri projektih v državah prejemnikah pomoči EBRD. Ob tem se je SID dogovarjala o izmenjavi izkušenj in know howa ter o usklajevanju zavarovalnih pogojev za investicije slovenskih podjetij

VII.3 Marketing

V okviru svoje marketing strategije je SID izvajala promocijske in izobraževalne dejavnosti do ciljnih javnosti - predvsem izvoznikov in bank, s katerimi je imela redne skupne sestanke ter se je v domačih in tujih medijih ter publikacijah posluževala oglaševanja in ekonomske publicitete, izjav za tisk in tiskovnih konferenc. Zlasti v domačih medijih ter v slovenskih medijih, ki se izdajajo v tujih jezikih, se je SID tudi lani precej pogosto pojavljala. Skrbela pa je tudi za dvig splošne ravni znanja o zavarovanju in financiranju izvoza v Sloveniji, pri čemer je tesno sodelovala tudi z izobraževalnimi in znanstveno-raziskovalnimi institucijami. Med drugim je izdala tudi nagradni razpis za teme in študijske naloge s področja zavarovanja in financiranja izvoza, s čimer želi spodbuditi študente in druge, da strokovno proučujejo tudi to področje.

Anketa med slovenskimi izvozniki

V letu 1999 je SID že četrtri v sedmih letih svojega obstoja izvedla biennialno anketo, ki nam je dala časovno primerljivo sliko o potrebah in pričakovanih slovenskih podjetij ter o njihovih izkušnjah pri poslovanju SID in o poznavanju posameznih storitev, kar SID pomaga pri njenih marketinskih aktivnostih, pri oblikovanju ponudbe in pri razvoju storitev ter pri načrtovanju strategije prihodnjega razvoja SID.

Od 500 poslanih vprašalnikov je odgovore vrnilo 165 podjetij (60 odstotkov je bilo malih in srednjih podjetij). Njihov skupen letni izvoz, ki izraža geografsko destinacijo slovenskega izvoza, dosega 3 milijarde EUR, večinoma je šlo za izvoznike trajnih potrošnih (41 odstotkov), potrošnih (30 odstotkov) in kapitalnih (d8 odstotkov) dobrin. Sodeč po rezultatih ankete je SID danes med slovenskimi podjetji že precej dobro poznana institucija, k čemur so največ pripomogli neposredni stiki, mediji ter banke in Gospodarska zbornica Slovenije. Zelo malo anketiranih podjetij (8) je odgovorilo, da storitev SID ne potrebujejo, v manjšem številu pa so omenjala nekatere ovire pri sodelovanju s SID (nesprejemljive pogoje oziroma ceno). Anketirana podjetja najbolj poznajo storitev refinanciranja izvoznih kreditov, dobro je poznavanje zavarovanja pred komercialnimi in nekomercialnimi tiskii, slabše pa je poznavanje zavarovanja domačih terjatev (nova storitev), izdajanih garancij in neposrednega financiranja v tuji valuti (nova storitev). Tudi letos so anketirana podjetja zelo dobro ocenila odnos SID do njih po različnih kategorijah; s povprečno oceno 4,5 (ocene od 1 do 5) so ocenila odnos SID do strank, sledijo strokovnost, svetovanje in pomoč, učinkovitost in razumevanje potreb strank, hitrost reševanja zahtevkov (slednje s povprečno oceno 3-9), primernost ponudbe storitev SID pa je bila ocenjena najslabše, s povprečno oceno 3-8. SID izvozniki predlagajo, da bi bila bolj aktivna zlasti pri neposrednem financiranju izvoza ter pri financiranju v tujih valutah.

VII.4 Bonitetna služba

Za zavarovanje izvoznih kreditov in investicij v tujini ter za izdajanje storitvenih garancij in financiranje, in pa glede na to, da so s strani SID podprti posli tizični, so ustrezne baze podatkov in ocene rizičnosti trgov ter ocene bonitet udeležencev poslov nujne za uspešno opravljanje dejavnosti izvozne-kreditnih agencij.

SID je zato tudi v letu 1999 nadaljevala z razvojem lastne bonitetne službe, ki pri svojem delu uporablja vzpostavljene interne baze podatkov ter podatke in analize domačih in tujih zunanjih institucij, ob tem pa tudi informacije o tujih trgih, plačanih škodah, kupcih in garantih, ki si jih med seboj izmenjujejo članice Bernske unije.

Pri ocenjevanju rizičnosti tujih trgov SID tesno sodeluje s Centrom za mednarodno sodelovanje in razvoj, ki za SID pripravlja osnovna *country-risk* poročila za določene trge. Bonitetna služba za potrebe poslovanja SID pripravlja bonitetna poročila in informacije o domačih in tujih podjetjih ter bankah. Skladno z že prej sprejeto metodologijo je bonitetna služba tudi lani tekoče ažurirala sezname sprejemljivih bank in njihove interne limite v določenih državah, ter za potrebe izdajanja garancij in nekaterih zavarovanj izdelovala analize podjetij s predlogom bonitetne razvrstitve in limiti. Predlani je SID omenjene storitve začela nuditi tudi drugim finančnim institucijam in podjetjem; zanimajo jih predvsem podatki o trgih, podjetjih in bankah na slovenskem trgu ter na tistih trgih, kjer ima slovensko gospodarstvo bogatejše izkušnje, SID pa tudi specifične podatke in večje izkušnje pri zavarovanju.

VII.5 Informacijski sistem

Informacijski sistem in ustrezne baze podatkov ter vzpostavljene povezave z drugimi institucijami so v sodobnem svetu srce vsake finančne institucije, še posebej tistih, ki se ukvarjajo z zavarovanjem izvoznih kreditov. Predstavljajo nujno orodje za učinkovito izvajanje poslovnih aktivnosti družbe, kontrolo poslovanja ter planiranje. Razvoj integralnega informacijskega sistema, ki smo ga v SID sistematično začeli graditi leta 1996 s programskim orodjem LOTUS NOTES, je dokazal pravilnost odločitve o samostojni graditvi informacijskega sistema.

Informacijski sistem SID se je v letu 1999 razvijal v skladu z zastavljenimi cilji poslovne politike. Nadaljevali smo s širitvijo celovitega sistema v skladu s potrebami in razvojem temeljnih funkcij družbe ter glede na razvoj posameznih storitev družbe. Skrbeli smo za informacijsko podlago vsem poslovnim storitvam sistema. Tako smo v preteklem letu prišli do zadnje faze uvajanja informacijskih sredstev na operativni in taktični ravni, uspešno pa smo razvijali tudi podporo na strateški ravni.

Na tehnični ravni smo nadaljevali z nakupom kvalitetne profesionalne opreme in v skladu z novim zaposlovanjem sproti dokupovali opremo. Vsi zaposleni imajo vsak svoj računalnik, na katerem je instalirana enotna mrežna in programska oprema. V uporabi je mrežni operacijski sistem Novell 4.11, na lokalni ravni pa imajo vsi uporabniki instalirane Windows 95 ali Windows 98.

Z najeto linijo je SID povezana s Centrom Vlade Republike Slovenije za informatiko, preko njega pa z vsemi ministri in drugimi državnimi institucijami. Po tej zvezi

imamo tudi dostop do Interneta ter elektronsko pošto, ki jo vsi zaposleni uporabljajo. Postavljena je bila domača stran SID na Internetu (<http://www.sid.si>), na kateri podajamo informacije o poslovanju SID in novosti, osnovni namen Interneta pa je v elektronskem poslovanju z našimi poslovnimi partnerji, ki smo ga začeli uvajati lani.

Celoten poslovni sistem in splošne dejavnosti SID so obdelane ter v uporabi s programskim orodjem Lotus Notes 4.6. Za potrebe računovodstva uporabljamo posebno programsko rešitev, vendar se podatki iz poslovnega dela v računovodski del pretakajo avtomatsko. V Lotus Notesu imamo že 64 baz dokumentov, ki pokrivajo praktično vse dejavnosti družbe. Bistveno pri tem je, da je vsa poslovna operativna avtomatizirana in da so vsi poslovni procesi računalniško podprti ter v veliki meri že avtomatizirani, kar pomeni, da se dokumenti od zahtevka preko sklepa ustreznega organa do pogodbe in računov izdelujejo avtomatizirano, istočasno pa so osnova za analitično obdelavo podatkov in *management IS*. Zaradi uvedbe davka na dodano vrednost smo morali dopolniti posamezne postopke pri obdelavi izhodnih računov. Istočasno smo uvedli avtomatsko kontiranje in knjiženje vseh izhodnih računov ter elektronsko pošiljanje podatkov na Agencijo za plačilni promet (avtomatski prenos virmanov).

Z graditvijo lastnega informacijskega sistema smo uspeli podpreti vsa področja poslovanja in jih medsebojno povezati v informacijsko celoto. S sistemom ne obvladujemo samo upravljanja z dokumenti, ki nastajajo ali prihajajo v SID ter poslovne procese, ampak ustvarjamo tudi baze znanj. Eden od največjih dosežkov na področju informatike je ta, da na vse sejah uprave ali drugih delovnih sestankih uporabljamo podatke iz računalniških baz v realnem času. Na ta način smo dosegli večjo kvaliteto vodenja sestankov in izboljšanje funkcij odločanja. Poenotili in standardizirali smo tudi kumulativne analitične tabele, v katerih so zajeti kumulativni podatki poslovanja SID.

Pri uvajanju nove tehnologije smo izdelali tudi novo metodologijo projektnega vodenja, s tem pa smo prihranili tudi čas in denar, ki je potreben pri razvoju posameznih aplikacij.

VII.6 Poslovni prostori

Z nakupom dodatnih poslovnih prostorov na obstoječi lokaciji ter delno adaptacijo in preselitvijo delavcev v novo nadstropje je dolgoročno zagotovljena ureditev prostorskih pogojev za delovanje SID.

VII.7 Kadri

Število zaposlenih se je v SID v letu 1999 skladno s planom zaposlovanja povečalo z 42 na 47. Od zaposlenih jih ima 62 odstotkov visokošolsko izobrazbo, enak odstotek zaposlenih pa je starih manj kot 40 let.

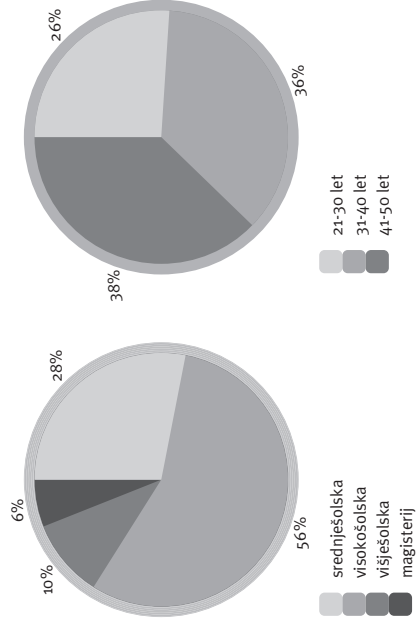
Širitev poslovanja in razvoj obstoječih ter uvajanje novih storitev so bile podprte z ustreznno kadrovsko politiko, ki je temeljila predvsem na pridobivanju novih kadrov s primernim strokovnim znanjem in na dodatnem usposabljanju ter izobraževanju zaposlenih.

SID je, tako kot tudi vsa leta prej, veliko pozornost posvečala izobraževanju kadrov in veliko vlagala v pridobivanje znanj, zlasti na **strokovnih področjih** (zavarovanje in financiranje izvoza ter investicij, garancije, finančne analize, zakladništvo, pravna služba, računovodstvo in informatika), področju organizacije časa (postavljanje ciljev, upravljanje s časom), **komunikacije** (javno nastopanje, predstavitve) in **jezikov**.

Z željo še povečati motiviranost in učinkovitost zaposlenih smo v SID v letu 1999 uvedli sistem spremljanja delovne uspešnosti v obliki letnih razvojnih razgovorov, ki omogočajo boljšo komunikacijo med vodji in sodelavci, obojestransko informiranje o ciljih in nalogah, pogojih za delo, ambicijah in razvojnih usmeritvah ter ugotavljanje izobraževalnih potreb in želja. Na podlagi rednih letnih razgovorov se izvaja tudi napredovanje in nagrajevanje zaposlenih, tako v obliki denarnih kot nenedarnih nagrad.

Slika 6

Levo:
SID - struktura zaposlenih
(izobrazba) - 31.12.1999

Slika 7

Desno:
SID - struktura zaposlenih
(starost) - 31.12.1999

Računovodski izkazi s pojasnili

Uvod

Poslovanje SID, d.d., Ljubljana za leto 1999, opisano v poslovnem delu letnega poročila, se odraža v bilanci stanja, izkazu uspeha ter izkazu finančnih tokov za isto obdobje.

Pri oblikovanju bilančnih postavk so bili ob upoštevanju mednarodnih računovodskih standardov uporabljeni slovenski računovodski standardi.

V okviru komentarja k računovodskim izkazom je treba posebej omeniti poslovanje družbe za tisti del poslov, ki se opravljajo za račun Republike Slovenije. Državno jamstvo za posle zavarovanja namreč narekuje posebnosti pri sestavljanju izkazov (ločeno knjigovodstvo), saj mora biti finančni učinek omenjenih poslov za preostali del družbe nevtralen.

V nadaljevanju so predstavljeni računovodski izkazi družbe (bilanca stanja, izkaz uspeha ter izkaz finančnih tokov) za poslovno leto 1999 ter komentarji k pomembnejšim bilančnim postavkam.

1. Bilanca stanja na dan 31. decembra 1999 (v tisočih tolarjev)

Sredstva

Denarna sredstva	1999	1998
Posojila bankam	2.247	395
Posojila strankam, ki niso banke	31.143.549	27.301.019
Investicijski vrednostni papirji	25.126	6.982
Tržni vrednostni papirji	209.267	201.201
Neopredmetna dolgoročna sredstva	49.133	18.905
Opredmetna osnovna sredstva	283	-
Odkupljene lastne delnice	613.697	605.010
Druga sredstva	356.607	307.099
Nevračunani stroški in nezačunani prihodki	99.995	5.125
Skupaj sredstva	32.499.726	28.446.019

Obveznosti in kapital

Obveznosti	1999	1998
Obveznosti do bank in hranilnic	3.240.000	3.290.500
Obveznosti do strank, ki niso banke	11.188.072	8.844.170
Druge obveznosti	364.567	433.235
Vnaprej vračunani stroški in neobračunani prihodki	10.368	6.214
Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške	1.696.616	1.324.369
Zavarovalno tehnične rezervacije	830.423	576.173
	17.330.046	14.474.661

Kapital

Osnovni kapital	1999	1998
Vplačani presežek kapitala	9.323.540	9.323.540
Rezerve	918.825	918.825
Revalorizacijski popravek kapitala	906.476	767.368
Čisti dobiček poslovnega leta	3.896.024	2.822.517
	124.815	139.108
	15.169.680	13.971.358
Skupaj kapital in obveznosti	32.499.726	28.446.019

1.1. Posojila bankam (v tisočih tolarjev)

a) Analiza po zapadlosti:

Posojila:	1999	1998
• kratkoročna	26.973.539	21.881.878
• dolgoročna	4.322.926	3.957.941
Popravek vrednosti (212.916)	(212.916)	(241.500)
	31.083.549	25.598.319
Namenski depoziti:	1999	1998
• kratkoročni	60.000	1.702.700
	60.000	1.702.700
Skupaj	31.143.549	27.301.019

Posojila in namenski depoziti so bili dani slovenskim bankam za refinanciranje izvoznih kreditov, odobrenih podjetjem za namene in po prioritetenih razredih, opredeljenih v poslovni politiki SID za posamezno poslovno leto.

Stopnja refinanciranja domačim bankam, ki so odobrile izvozne kredite, praviloma znaša 50%, izjemoma do 90% za izvozne kredite iz I. prioritete in do 70% za izvozne kredite iz II. prioritete. Do 90% se lahko refinancira tudi kredit, ki ga je domača banka odobrila tuji banki ali kupcu za financiranje uvoza slovenskega blaga.

Med kratkoročna posojila bankam je bil prenesen znesek 1.513.320 tisoč SIT dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 1999 (1998: 930.879 tisoč SIT posojil in 1.400.000 tisoč SIT depozitov).

Popravki vrednosti se nanašajo na kratkoročna posojila dana Komerčialni banki Triglav d.d., Ljubljana v stečaju. Popravek vrednosti je oblikovan v višini 100 % vrednosti terjatve.

b) Gibanje posojil bankam v letu je bilo naslednje:

	1999	1998
Stanje 1. januarja	27.301.019	19.913.355
Nova posojila in depoziti	51.407.075	48.337.312
Odplačila	(47.564.545)	(40.949.648)
Stanje 31. decembra	31.143.549	27.301.019

c) Obrestne mere za refinancirana posojila in namenske depozite znašajo:

	Obrestna mera	Obrestna mera
	31.12.1999	31.12.1998
Kratkoročna posojila do 181 dni	TOM + 2,00%	TOM + 2,00%
Kratkoročna posojila do 1 leta	TOM + 2,75%	TOM + 2,50%
Dolgoročna posojila od 1 do 2 leti	TOM + 3,50%	TOM + 4,00%
Dolgoročna posojila od 2 do 8,5 let	TOM + 4,50-5,00%	TOM + 5,00%
Kratkoročni namenski depoziti od 31 do 90 dni	TOM + 1,00%	TOM + 1,00%
Kratkoročni namenski depoziti od 91 dni do 1 leta	TOM + 2,00-2,75 %	TOM + 2,00%
Dolgoročni namenski depoziti	TOM + 3,50-5,50%	TOM + 4,00%

1.2. Obveznosti do strank, ki niso banke
(v tisočih tolarjev)

	1999	1998
Kratkoročne:		
Kratkoročno prejeti depoziti podjetij	39.776	19.411
Tekoče dospetja dolgoročnih depozitov	25.102	18.201
Obveznosti iz naslova finančnega najema	647	1.400
	65.525	39.012
Dolgoročne:		
Dolgoročno prejeti depoziti podjetij	1999	1998
Obveznosti iz naslova finančnega najema	37.814	48.627
Dolgoročna obveznost do RS MEOR za prejeta sredstva varnostnih rezerv	11.084.733	8.756.531
	11.122.547	8.805.158
Skupaj	11.188.072	8.844.170

Obrestna mera decembra 1999 znaša za dolgoročno prejete depozite TOM + 3,5 do 5,5% (1998: TOM + 4, do 5%), za kratkoročne depozite pa TOM + 1 do 2,75% (1998: TOM + 1 do 3%).

1.2.1. Dolgoročne obveznosti za prejeta sredstva varnostnih rezerv
(v tisočih tolarjev)

a) Dolgoročne obveznosti do RS MEOR za prejeta sredstva varnostnih rezerv se nanašajo na:

	1999	1998
Varnostne rezerve	10.247.156	7.968.400
Posebne varnostne rezerve	837.577	788.131
Skupaj	11.084.733	8.756.531

Dolgoročne obveznosti SID do Republike Slovenije vsebinsko opredeljujejeta pogodbi sklenjeni med SID in RS, MEOR in sicer:

- varnostne rezerve - pogodba o uporabi in vračanju sredstev varnostnih rezerv z dne 27.08.1996 in
- posebne varnostne rezerve - pogodba o uporabi, oblikovanju in vračanju sredstev posebnih varnostnih rezerv z dne 18.12.1997.

Varnostne rezerve so namenjene pokrivanju odškodnin iz naslova zavarovanj pred nekomercialnimi in srednjeročnimi ter kratkoročnimi (nemarabilnimi) komercialnimi riziki, ki jih SID opravlja za račun države. Začetna sredstva omenjenih rezerv je zagotovila družba Republika Slovenija.

Posebne varnostne rezerve so namenjene pokrivanju rizikov in škod iz naslova sklenjenih zavarovanj pred tečajnimi tveganji za račun države.

Varnostne rezerve imajo značaj dolgoročne obveznosti SID do Republike Slovenije. Rok vračila sredstev, povečanih za obresti v višini temeljne obrestne mere, je 10 let z možnostjo podaljšanja. Obveznost za varnostno rezervo povečujejo poleg obresti v višini TOM, tudi nakazila MEOR v varnostno rezervo in presežek premij nad stroški, z manjšujejo pa jo izplačane škode, ki se nanašajo na te vrste zavarovanj.

Presežek premij nad stroški, ki predstavlja postavko povečanja obveznosti iz naslova varnostnih rezerv do države je rezultat razlike med prihodki in odhodki poslov, ki jih

SID vodi za račun države in se obračunava mesečno. Prihodke predstavljajo predvsem prejete premije iz tega naslova in realne obresti v višini 1%, obračunane na revalorizirano vrednost obveznosti. Odhodki poslovanja zajemajo direktne stroške povezane z zavarovanji za račun države in posredne stroške, kot to določa pogodba z MEOR. Posredni stroški se v skladu z aneksom št. 2 k pogodbi (8.10.97) delijo po ključu. Ključ se izračunava na osnovi deleža zaposlenih, ki direktno in indirektno opravljajo dela za to področje glede na vse zaposlene v SID. Ključ se spreminja dvakrat letno. Presežek premij nad stroški znižuje prihodke od prejetih premij SID.

b) Gibanje obveznosti do države za sredstva varnostnih rezerv v letu 1999 je bilo naslednje:

	1999	1998
Stanje 1. januarja	8.756.531	3.631.920
Plačane škode	(403.863)	(33.637)
Nakazila MEOR za varnostne rezerve	1.924.634	4.449.130
Obračunane obresti v višini TOM	596.913	483.232
Presežek premij nad stroški	210.518	2.223.886
Skupaj	11.084.733	8.756.531

c) Presežek premij nad stroški, ki predstavlja postavko povečanja obveznosti iz naslova varnostnih rezerv do države, je rezultat razlike med prihodki in odhodki poslov, ki jih SID vodi za račun države:

	1999	1998
Prihodki		
Prejete premije za zavarovanje investicij	5.872	-
Prejete premije za krat. komerc. zav. izven OECD	459	-
Prejete premije za srednjeročne nekomerc. rizike	38.529	-
Prejete premije za srednjeročne komercialne rizike	104.640	163.473
Prejete premije za nekomercialne rizike	132.256	67.892
Prihodki iz naslova obdelovalne provizije	10.246	6.950
Prihodki od obresti naložb varnostnih rezerv	97.780	110.675
Prihodki iz naslova revalorizacijskega izida	2.873	4.625
Drugi prihodki	4	300
	392.659	353.915

	1999	1998
Odhodki		
Stroški poslovanja:		
• Stroški dela	(97.344)	(63.362)
• Drugi stroški dela	(95.021)	(7.750)
• Stroški materiala	(7.193)	(4.837)
• Stroški storitev	(45.621)	(40.479)
• Amortizacija	(16.952)	(11.511)
Drugi odhodki	(10)	(90)
	(182.141)	(128.029)
Presežek premij nad stroški	210.518	225.886

Sredstva varnostnih rezerv investira SID v skladu s svojo poslovno politiko v kratkoročne finančne naložbe (refinancirana posojila). Prihodki iz naslova naložb povečujejo, preko presežka premij nad stroški, obveznost za varnostno rezervo.

1.3. Dolgoročne rezervacije za obveznosti in stroške
(v tisočih tolarjev)

	1999	1998
Posebne rezervacije za potencialne obveznosti	1.487.162	1.324.369
Posebne rezervacije za terjatve razvrščene v skupino A	209.454	-
Skupaj	1.696.616	1.324.369

a) Dolgoročne rezervacije za potencialne obveznosti se nanašajo na posebne rezervacije za pokrivanje potencialnih izgub iz naslova izdanih garancij. Gibanje teh dolgoročnih rezervacij v letu 1999 je bilo naslednje:

	1999	1998
Stanje 1. januarja	1.324.369	822.347
Oblikovane rezervacije	1.423.000	1.119.544
Ukinjene rezervacije	(1.260.206)	(617.522)
Stanje 31. decembra	1.487.162	1.324.369

b) Posebne rezervacije za terjatve razvrščene v skupino A se po sklepu Banke Slovenije oblikujejo v višini 1 % od vseh terjatev skupine A, razen za terjatve do Republike Slovenije in Banke Slovenije, po tretjih vsako leto do konca leta 2000. Na dan 31.12.1999 ima SID oblikovane 2/3 predpisane višine rezervacij.

1.4. Zavarovalnotehnične rezervacije
(v tisočih tolarjev)

	1999	1998
Čiste prenosne premije	3.563	2.514
Čiste škodne rezervacije	818.902	571.473
Čiste rezervacije za bonuse in popuste	7.958	2.186
Skupaj zavarovalni posli	830.423	576.173
Čiste škodne rezervacije za aktivne pozavarovalne posle	-	-
Stanje 31.12.1999	830.423	576.173

Zavarovalnotehnične rezervacije, katerih višina je potrjena pooblaščenim aktuar, so oblikovane za pokrivanje tiskov iz naslova kreditnih zavarovanj marketabilnih tiskov (račun SID, d.d.) in obsegajo:

2. Izkaz uspeha za leto 1999
(v tisočih tolarjev)

	1999	1998
Prihodki od obresti	815.181	933.221
Odhodki za obresti	(189.802)	(270.112)
Čiste obresti	625.379	663.109
Prejete provizije	137.335	109.840
Dane provizije	(24.338)	(12.800)
Čiste provizije	112.997	97.040
Čisti prihodki od zavarovalnih premij	306.090	150.212
Dobiček iz finančnih poslov	0	7.441
Izguba iz finančnih poslov	-	-
Čisti dobiček iz finančnih poslov	0	7.441
Drugi prihodki iz poslovanja	187.164	490.000
Splošni upravnii stroški	(426.292)	(372.976)
Amortizacija	(50.847)	(38.767)
Drugi odhodki poslovanja	(33.239)	(36.242)
Odpis terjatev in popravki vrednosti avomilijivih in spornih terjatev	(308)	(3.605)
Prihodki iz odpisanih terjatev	10.012	467
Odhodki za oblikovanje dolgoročnih rezervacij	(1.886.704)	(1.470.907)
Prihodki iz ukinjenih rezervacij in popravkov	1.311.717	671.436
Dobiček iz rednega poslovanja	155.969	157.208
Izredni dobiček (izguba)	5.207	(7.882)
Skupaj dobiček pred obravnavitvijo	161.176	149.326
Davek od dobička	(36.361)	(10.218)
Čisti dobiček	124.815	139.108

2.1. Čisti prihodki od obresti
(v tisočih tolarjev)

	1999	1998
Prihodki	22.901	-
Odhodki	-	25.666
Čisti prihodki od vrednostnih papirjev	22.901	-
Odhodki od depozitov in kratkoročnih posojil	5.065,18	(86.171)
Prihodki od depozitov in kratkoročnih posojil	285.373	(3.182)
Čisti prihodki od dolgoročnih posojil	389	(449)
Odhodki od drugih obresti	815.181	(189.802)
Prihodki od drugih obresti	625.379	663.109
Skupaj	625.379	663.109

Potencialne obveznosti se nanašajo na izdane storitvene garancije v tuji valuti:

	1999	1998
Kratkoročne garancije	593.645	981.718
Dolgoročne garancije	2.971.558	1.108.116
Skupaj	3.565.203	2.089.834

SID ima na dan 31.12.1999 za zavarovanje pred kreditnim in deželnim tveganjem iz izdanih garancij oblikovane dolgoročne rezervacije v višini 1.487.162 tisoč SIT (1998: 1.324.369 tisoč SIT).

2.2. Prejete in dane provizije
(v tisočih tolarjev)

Prejete provizije:	1999	1998
Provizija od danih jamstev in bonitet	76.994	55.171
Provizije od posredniških in kom. poslov	11.258	9.132
Provizije od posojilnih poslov	48.823	45.357
Provizije od opravljanja administrativnih storitev	260	180
	137.335	109.840
Dane provizije:	1999	1998
Provizije za bančne storitve v državi	(310)	(2)
Provizije za bančne storitve v tujini	(19.817)	(7.538)
Provizije za opravljanje plačilnega prometa	(4.079)	(4.187)
Provizije za druge storitve	(132)	(1.073)
	(24.338)	(12.800)
Neto prihodki od provizij	112.997	97.040

2.3. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
(v tisočih tolarjev)

Leto 1999:	Posli za račun SID	Posli za račun države	Skupaj
Obračunane kosmate zavarovalne premije	415.435	281.756	696.891
Obračunane pozavarovalne premije, zmanjšane za zaračunane pozavarovalne provizije	(198.716)	-	(198.716)
Izplačani bonusi	(2.889)	(2.889)	(5.778)
Plačane regresne terjatve	5.759	-	5.759
Presežek premij nad stroški - prenos na obveznosti za varnostne rezerve	-	(210.518)	(210.518)
Skupaj 1999	219.289	74.238	290.527

Leto 1998:	Posli za račun SID	Posli za račun države	Skupaj
Obračunane kosmate zavarovalne premije	264.670	231.365	496.035
Obračunane pozavarovalne premije, zmanjšane za zaračunane pozavarovalne provizije	(126.710)	-	(126.710)
Izplačani bonusi	(991)	-	(991)
Plačane regresne terjatve	7.764	-	7.764
Presežek premij nad stroški - prenos na obveznosti za varnostno rezervo	-	(225.886)	(225.886)
Skupaj 1998	144.733	5.479	150.212

3. Izkaz finančnih tokov za leto 1999
(v tisočih tolarjev)

Pritoki sredstev	1999	1998
Začetno stanje denarja	425	2.740
Pritoki kapitalskih sredstev (pobotana povečanja)		
Vpisani kapital	-	150.330
Presežek vpisanega kapitala	-	72.153
Rezerve	139.108	108.400
Dolgoročne rezervacije	271.595	440.346
Zavarovalnotehnične rezervacije	210.461	334.502
Revalorizacijski popravki kapitala	11.683	1.721
Premešeni čisti dobiček prejšnjih let	-	-
Čisti dobiček leta	(44.293)	30.708
Skupaj pritoki kapitalskih sredstev	618.554	1.138.160

Pritoki drugih sredstev (pobotana povečanja)

Obveznosti do bank	(300.578)	65.500
Obveznosti do strank, ki niso banke	1.671.745	4.644.133
Druge obveznosti	(101.594)	78.555
Vnaprej vračunani stroški in neobračunani prihodki	3.682	5.025
Skupaj pritoki drugih sredstev	1.273.255	4.793.213
Skupaj pritoki sredstev	1.892.234	5.934.113

Odtoki - uporaba sredstev

	1999	1998
--	------	------

Uporaba kapitalskih sredstev (pobotana povečanja)

Lastne delnice	-	(172)
Neopredmetna dolgoročna sredstva	(199)	(419)
Opredmetna osnovna sredstva	(37.294)	243.060
Skupaj uporaba kapitalskih sredstev	(37.493)	242.469

Uporaba drugih sredstev (pobotana povečanja)

Posojila bankam	1.767.653	5.894.162
Posojila strankam, ki niso banke	17.613	5.968
Investicijski vrednostni papirji	(7.225)	60.120
Tržni vrednostni papirji	28.791	638
Druge sredstva	26.168	(266.611)
Nevračunani stroški in nezaračunani prihodki	94.480	(3.028)
Skupaj uporaba drugih sredstev	1.927.480	5.691.249
Končno stanje denarja	2.247	395
Skupaj odtoki - uporaba sredstev	1.892.234	5.934.113

Mnenje pooblaščenega revizorja

**Delničarjem
Slovenske izvozne
družbe, d.d.,
Ljubljana**

Revidirali smo bilanco stanja SLOVENSKE IZVOZNE DRUŽBE, d.d., Ljubljana z dne 31. decembra 1999 ter z njo povezana izkaz uspeha in izkaz gibanja finančnih tokov za poslovalno leto, ki se je končalo na isti dan. Za našete računovodske izkaze je odgovorno poslovodstvo družbe. Naša odgovornost je, da izrazimo mnenje o njih.

Revidirali smo v skladu s temeljnimi revizijskimi načeli in mednarodnimi revizijskimi standardi. Po teh načelih in standardih smo bili dolžni načrtovati in izvesti revidiranje tako, da bi si pridobili razumno zagotovilo, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembnejših napačnih prikazov. V okviru revizije smo preiskali dokaze, ki podpirajo zneske in razkritja v računovodskih izkazih. Ocenili smo tudi skladnost računovodskih usmeritev z računovodskimi standardi in pomembnejše metode izkazovanja vrednosti v računovodskih izkazih. Prepričani smo, da je opravljena revizija dobra podlaga za mnenje o računovodskih izkazih.

Po našem mnenju računovodski izkazi, našeti v prvem odstavku, v vseh pogledih podajajo resnično in pošteno sliko finančnega stanja SLOVENSKE IZVOZNE DRUŽBE, d.d., Ljubljana na dan 31. decembra 1999 in izidov njenega poslovanja ter gibanja finančnih tokov v letu, ki se je končalo z navedenim datumom, v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi.

Ljubljana, 3. marec 2000

PricewaterhouseCoopers d.d.
Ljubljana

Tamara Jerman

Tamara Jerman
Pooblaščená revizorka

Jože Plevnik
Jože Plevnik
Direktor

Arsenal Design
AD: Jani Bavčer
D: Aleš Strajnar
Filmi: Delo-Repro
Tisk: AdoZ
Maj 2000